

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Педагогічний факультет
Кафедра теорії та методик початкової освіти
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Управління освіти і науки Кам'янець-Подільської міської ради

ПРОГРАМА

ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ: ДОСВІД, РЕАЛІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ»

25 жовтня 2018 року

Кам'янець-Подільський

Організаційний комітет конференції

Голова організаційного комітету

Іван Конет проректор з наукової роботи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, доктор фізико-математичних наук, професор

Заступники голови організаційного комітету

Віктор Лабунець декан педагогічного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, доктор педагогічних наук, професор

Наталія Гудима завідувач кафедри теорії та методик початкової освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, кандидат філологічних наук, доцент

Світлана Старченко начальник управління освіти і науки Кам'янець-Подільської міської ради

Члени організаційного комітету

Наталія Бахмат заступник декана педагогічного факультету з наукової роботи та інформатизації навчального процесу Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри теорії та методик початкової освіти

Наталія Мєлекєсцева старший викладач кафедри теорії та методик початкової освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, кандидат філологічних наук

Ірина Дорож асистент кафедри теорії та методик початкової освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, кандидат педагогічних наук

Аліна Оксанюк методист початкової освіти науково-методичного центру управління освіти і науки Кам'янець-Подільської міської ради, вчитель вищої категорії, вчитель початкових класів ЗОШ № 15

Оксана Кіліченко кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки початкової освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Модератор конференції

Наталія Мєлєкєсцева старший викладач кафедри теорії та методик початкової освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, кандидат філологічних наук

Адреса організаційного комітету

Кам'янець-Подільський національний
університет імені Івана Огієнка
кафедра теорії та методик початкової освіти
вул. Симона Петлюри, 1 б,
м. Кам'янець-Подільський,
Хмельницька область,
32300
тел. (03849)

СЕКЦІЙНІ ЗАСІДАННЯ

СЕКЦІЯ 1

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ ЗМІНИ ОСВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ

Аліна Оксанюк, методист початкової освіти науково-методичного центру управління освіти і науки Кам'янець-Подільської міської ради, вчитель вищої категорії, вчитель початкових класів ЗОШ № 15

ЗМІСТ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В ІННОВАЦІЙНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

У статті розглянуто взаємозв'язок понять «модернізація» та «інноваційність», показано можливості впровадження інноваційних технологій у навчально-виховний процес початкової школи з метою модернізації початкової освіти.

Ключові слова: модернізація, інновації, педагогічна технологія, проектна технологія, початкова освіта, навчальна діяльність.

Інна Лебідь, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та управління навчальним закладом, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ НА ЗАСАДАХ РЕФЛЕКСИВНОГО ПІДХОДУ

У статті обґрунтовано цілеспрямованість підготовки майбутніх управлінців навчальних закладів на засадах рефлексивного підходу, що передбачає застосування комплексу спеціально підібраних форм і методів навчання, спрямованих на розвиток у студентів здатності компетентно діяти з урахуванням зовнішнього і внутрішнього впливу, що забезпечить ефективне управління відповідно до вимог сучасного соціуму.

Ключові слова: професійна підготовка, педагогічні умови, рефлексивне управління, освітні системи, сучасний соціум.

Олена Дутко, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та управління навчальним закладом, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ЕТНОПЕДАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

У статті через суб'єкт-об'єктну сутність, зовнішні чинники та джерела національної ідентичності визначено необхідність створення в початковій школі національно-культурного виховного середовища, оптимізація якого залежить від компетентності вчителя. Доведено, що через актуалізацію національної культури та врахування етнічних особливостей дітей у процесі виховання, через запровадження в педагогічну практику педагогічних

традицій національної школи, їх адаптування до викликів сьогодення вчителів початкових класів із сформованою етнопедагогічною компетентністю здатен оптимізувати процес становлення національної ідентичності молодшого школяра.

Ключові слова: національна ідентичність; виховне середовище; етнопедагогічна компетентність; молодші школярі; вчитель початкових класів.

Наталія Бахмат, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри теорії та методик початкової освіти, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Одним із основних напрямів реформування освіти відповідно до Концепції «Нової української школи» є наскрізне застосування інформаційних технологій в освітньому процесі та управлінні закладами освіти і системою освіти, який має стати інструментом забезпечення успіху сучасного закладу. Тому в статті розкрито процес формування танеперервного підвищення рівня цифрової компетентності освітян як якості, сформованість якої дозволяє педагогу на високому професійному рівні використовувати електронні освітні ресурси з метою пошуку, логічного відбору, систематизації, використання навчального матеріалу й організації результативного освітнього процесу.

Ключові слова: концепція, інформаційно-комунікаційні технології, інноваційні підходи, інформаційно-освітнє електронне середовище.

Оксана Горбатюк, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та управління навчальних закладом, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

СТВОРЕННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ – ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ ПЕДАГОГА

Актуалізовано потребу у поглибленні наукових уявлень про процес формування здатності майбутніх учителів початкових класів до педагогічного проектування освітнього простору сучасної школи I ступеня – ресурсу модернізації навчально-виховного процесу. Доведено доцільність вмотивованого запровадження інтерактивних технологій реалізацій у закладі вищої освіти як передумови ефективного формування професійної компетентності у майбутніх педагогів.

Ключові слова: освітнє середовище; навчально-розвивальне середовище; педагогічне проектування; вчитель початкових класів.

Оксана Городиська, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри іноземних мов, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕГУЛЯЦІЇ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Схарактеризовано феномен та зацентровано увагу на необхідності формування професійної саморегуляції вчителя початкової школи як компонента професійної підготовки. Описано структуру та функції, рівні сформованості, основні напрямки розвитку механізмів досліджуваного поняття, що забезпечують формування особистісних якостей, значущих для діяльності педагога.

Ключові слова: професійна саморегуляція вчителя (ПСРВ), структура ПСРВ, компоненти ПСРВ, функції ПСРВ, рівні сформованості ПСРВ, механізми ПСРВ.

Ірина Дорож, кандидат педагогічних наук, асистент кафедри теорії та методик початкової освіти, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО СВІТОГЛЯДУ

Метою статті є спроба теоретико-методологічного обґрунтування ролі світогляду в становленні професійної культури вчителя. Світоглядні переконання утворюють діяльнісно-практичний рівень світогляду: вони визначають життєву позицію людини, виступають як установки і стереотипи дії і характеризують здатність і вміння людини реалізувати своє ставлення до світу в повсякденній діяльності, здійснюючи стійку лінію поведінки. Переконання визначають внутрішню позицію особистості, спонукають її до дії, до здійснення ідеалів.

Ключові слова: світогляд, виховання, особистість, професійна культура.

Анатолій Ковальчук, старший викладач кафедри теорії та методик початкової освіти, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ВПЛИВ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «ТЕХНОЛОГІЇ» НА МОТИВАЦІЮ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

У статті окреслено проблему прагматизації мотивів педагогічної праці. Наголошується на необхідності формування аксіологічного фундаменту роботи майбутнього вчителя з пріоритетом гуманістичних цінностей. Основною базою його формування розглядається аудиторна та позааудиторна праця в рамках вивчення дисциплін освітньої галузі «Технології».

Ключові слова: мотиви педагогічної праці, цінності, студенти, виховання молоді

Лариса Наконечна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри педагогіки початкової освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

САМОВДОСКОНАЛЕННЯ МОВНОКОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЯК ЧИННИК ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ

З'ясовано місце і роль формування мовнокомунікативної компетенції у фаховій підготовці майбутніх учителів початкових класів у світлі вимог сучасної української школи. Обґрунтовано значення самовдосконалення для професійного зростання педагога, проаналізовано готовність студентів до самостійного навчання. Охарактеризовано можливі шляхи самопідготовки майбутніх учителів щодо закріплення і поліпшення їхніх мовно-мовленнєвих знань, умінь і навичок як основ комунікативної професійної діяльності.

Ключові слова: мовна компетенція, мовленнєва компетенція, мовнокомунікативна професійна компетенція, мовна особистість, учитель початкової школи.

Анастасія Трофименко, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНЕ ЧИТАННЯ ЯК ОСНОВНИЙ ЗАСІБ У ФОРМУВАННІ ІНТЕГРОВАНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

У статті розглядається розвиток навичок професійно-орієнтованого читання в контексті навчання англійської як мови професійного спілкування.

Сучасне суспільство потребує фахівців, що володіють високим ступенем обізнаності у своїй професії, які бажають постійно самостійно поповнювати свої знання, що мають професійну культуру, що є запорукою професійного успіху. Для задоволення професійних інформаційних потреб все зростаюче значення набуває володіння фахівцем іноземною мовою.

Становлення сучасного фахівця, який володіє сучасними передовими вітчизняними і зарубіжними технологіями, в значній мірі залежить від того, наскільки оперативно він уміє витягувати професійно орієнтовану інформацію не тільки рідною але й іноземною мовами. У зв'язку з цим постає проблема навчання студентів вузу іншомовного професійно-орієнтованого читання з максимальним розумінням інформації спеціального характеру.

Ключові слова: професійно-орієнтоване читання, навчання, види читання, аутентичність

Юлія Лимар, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти, Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ПРОВЕДЕННЯ РАНКОВИХ ЗУСТРІЧЕЙ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Проаналізовано сутність, значення, структурні компоненти ранкової зустрічі. Визначено сутність, компоненти та показники готовності майбутніх учителів до проведення ранкових зустрічей у початковій школі. Виявлено стан сформованості означеної готовності у студентів спеціальності «Початкова освіта». Описано систему підготовки майбутніх учителів до проведення ранкових зустрічей під час лекційних, практичних занять, виконання самостійної роботи, проходження педагогічної практики, роботи над курсовим проектом. Доведено ефективність реалізації компетентнісного та діяльнісного підходів у процесі формування досліджуваної готовності майбутніх учителів початкової ланки освіти.

Ключові слова: фахова підготовка, компетентнісний підхід, діяльнісний підхід, ранкова зустріч, готовність до проведення ранкових зустрічей, ділова гра, курсовий проект.

Людмила Московчук, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії та методик початкової освіти, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ВЗАЄМОУЗГОДЖЕННЯ ДОМІНАНТНИХ ЗМІСТОВИХ ЛІНІЙ У ЗМІСТІ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «МИСТЕЦТВО»

Закцентовано увагу на взаємодії домінантних змістових ліній – музичного та образотворчого мистецтв у змісті інтегрованого курсу «Мистецтво». Розкрито конкретні шляхи її реалізації на уроках у новій українській школі.

Ключові слова: інтеграція, сприймання та інтерпретація мистецтва, художньо-творча діяльність, комунікація через мистецтво, здобувачі початкової освіти.

Наталія Матвеева, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки початкової освіти. ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Закцентовано увагу на особливостях підготовки майбутніх учителів початкової школи у процесі навчання у закладі вищої освіти. Виокремлено основні прийоми, методи, форми роботи зі студентами щодо формування їх педагогічної майстерності, умінь та навичок практичної діяльності, підвищення рівня професіоналізму. Проаналізовано основні шляхи підвищення ефективності навчально-виховного процесу ВНЗ щодо підготовки висококваліфікованих фахівців Нової української школи. Охарактеризовано основні умови здійснення професійної підготовки сучасного учителя; визначено функціонально-змістові характеристики його педагогічної діяльності відповідно до вимог часу та освітніх запитів.

Ключові слова: педагог, професіоналізм, неперервна освіта, компетентності, педагогічна майстерність, професійні уміння та навички, педагогічні здібності.

Оксана Кіліченко, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки початкової освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

ПЕДАГОГІЧНІ ВИМОГИ ДО ВИКОРИСТАННЯ КЕЙС-МЕТОДУ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Визначено особливості використання кейс-методу у процесі розв'язування навчально-професійних ситуацій у підготовці майбутніх учителів початкової школи. Конкретизовано алгоритм та способи використання кейс-методу.

Розглянуто контекстний підхід до побудови професійно-навчальних ситуацій. Показано способи інтеграції кейс-методу із професійно-педагогічним тренінгом, рольовими і діловими іграми.

Ключові слова: професійна підготовка вчителів початкової школи, навчально-професійні ситуації, кейс-метод.

Анжеліка Попович, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

МЕДІЙНООСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Визначено нагальність застосування медійноосвітніх технологій під час вивчення української мови в закладах вищої освіти. Увагу зацентровано на таких площинах, як здійснення інформаційного пошуку; формування критичної медійної грамотності; декодування й лінгвостилістичний аналіз медійних текстів; створення медійних текстів (продуктів) різних типів і жанрів та їхня перебудова; навчання ефективної медійної комунікації та web-етикету; організація дослідницько-пошукової діяльності з використанням медійних продуктів; послуговування медійними продуктами для покращення професійних знань і здійснення майбутньої педагогічної діяльності. Потлумачено поняття медійної компетентності й медійної грамотності майбутніх учителів.

Ключові слова: медійна педагогіка, технології навчання, медійноосвітні технології, заклади вищої освіти, медійна компетентність майбутнього вчителя, медійна грамотність майбутнього вчителя.

Оксана Мозолюк, старший викладач кафедри української мови, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ТЕМПОРАЛЬНІ СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ В ГОВІРЦІ СЕЛА КНЯЖПІЛЬ КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОГО РАЙОНУ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

У статті описано словосполучення темпоральної семантики на матеріалі діалектних текстів, записаних у селі Княжпіль Кам'янець-подільського району Хмельницької області. Схарактеризовано дві групи дієслівних словосполучень, зокрема передчасу та післячасу. Крім того, виділено їх різні

значеннєві типи, а також продуктивні й непродуктивні граматичні моделі, які функціонують у західноподільській говірці.

Ключові слова: граматична модель, західноподільські говірки, передчас, післячас, синтаксема, темпоральні словосполучення.

Анастасія Дзіняк, магістр спеціальності Початкова освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ АДАПТАЦІЇ ПЕРШОКЛАСНИКІВ ДО НАВЧАННЯ В ШКОЛІ

Підкреслено актуальність проблеми попередження шкільної дезадаптації першокласників. Описано сутність психологічного супроводу шкільної адаптації першокласників. Закцентовано увагу на необхідності психолого-педагогічного супроводу шкільної адаптації, визначено місце та роль вчителя початкової школи у його реалізації. Представлена система занять для майбутніх вчителів початкової школи, яка знайомить із системою заходів, які повинні здійснюватися вчителем початкової школи та батьками в межах психолого-педагогічного супроводу шкільної адаптації першокласників та знайомить з сукупністю вправ, технік, які забезпечать повну шкільну адаптацію першокласника.

Ключові слова: адаптація шкільна, шкільна дезадаптація, психолого-педагогічний супровід, молодший шкільний вік, майбутні вчителі початкової школи.

Галина Ватаманюк, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії та методик дошкільної освіти, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СУМІЖНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ – «ВИХОВАТЕЛЬ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ – ВЧИТЕЛЬ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ» ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

У статті розкрито сутність понять «підготовка фахівців», «інновації в освіті», «інноваційна діяльність педагога»; окреслено причини нововведень у дошкільну й початкову ланку освіти, описано види інновацій, їх роль у підвищенні якості освіти; обґрунтовано необхідність підготовки майбутніх фахівців до інноваційної діяльності; визначено педагогічні умови та шляхи оптимізації освітнього процесу в означеному напрямі.

Ключові слова: підготовка, майбутні фахівці, інноваційна діяльність, педагогічні умови та шляхи, освітній процес.

СЕКЦІЯ 2

ІНТЕГРАЦІЯ ЯК УМОВА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Наталія Грубова, вчитель початкових класів, Кам'янець Подільська спеціальна школа-інтернат I-III ст. Хмельницької обласної ради

ТВОРЧІСТЬ УЧИТЕЛЯ ПОРОДЖУЄ ТВОРЧІСТЬ УЧНЯ

Інтеграція навчальних предметів – це вимога часу, це творчість, самобутність, мистецтво педагога. Інтегрований урок стимулює пізнавальну самостійність, творчу активність та ініціативу учнів, такий урок дає змогу підводити дітей до усвідомленої й емоційно пережитої потреби міркувати і висловлювати свої думки. У статті розроблено вимоги до проведення уроків у початковій школі з метою покращення якості проведення уроку, підвищення рівня знань учнів. Виокремлено загальні та дидактичні (навчальні) вимоги.

Ключові слова: інтеграція, творчість, інтегрований урок, активність та ініціатива учнів, вимоги.

Ірина Кузик, учитель вищої категорії, вчитель-методист, “Відмінник освіти України”, вчитель інформатики, Кам'янець Подільська спеціальна школа-інтернат I-III ст. Хмельницької обласної ради

КОМПЛЕКСНА РЕАБІЛІТАЦІЯ СЛАБОЗОРИХ ДІТЕЙ ЯК ОСНОВА ЇХ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ТА УСПІШНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ В СУСПІЛЬСТВІ

Закцентовано увагу на основні моменти організації роботи з комплексної реабілітації дітей із порушеннями зору. Розглянуто зміст й етапи комплексної реабілітації дітей із порушеннями зору. Схарактеризовано план оздоровлення на рік кожного учня з порушеннями зору спеціальної школи-інтернату. Описано основні форми, методики та технології комплексної реабілітації дітей з порушеннями зору.

Ключові слова: діти з порушеннями зору, комплексна реабілітація, етапи реабілітації, форми реабілітаційної роботи, інноваційні технології, методики комплексної реабілітації.

Віталій Вертинорох, учитель, вища категорія, Кам'янець Подільська спеціальна школа-інтернат I-III ст. Хмельницької обласної ради

ПРОБЛЕМНИЙ ПІДХІД, ФУНКЦІЇ ТА ВИДИ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ У НАВЧАННІ УЧНІВ

Акцентовано увагу на методах та значенні проблемного навчання, функціях та видах міжпредметних зв'язків у навчальному процесі для покращення ефективності навчання учнів. Схарактеризовано систему методів, проблемних ситуацій, міжпредметних зв'язків для підвищення ефективності уроків та активізації пізнавальної діяльності учня.

Ключові слова: пізнавальна діяльність, проблемні ситуації, міжпредметні зв'язки, проблемне навчання.

Світлана Лисак, заступник директора з виховної роботи, вчитель-методист, “Відмінник освіти України”, Нагрудний знак “Василь Сухомлинський”, Кам’янець Подільська спеціальна школа-інтернат I-III ст. Хмельницької обласної ради

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ СЛАБОЗОРИХ УЧНІВ

Закцентовано увагу на реалізацію ідей розвитку, творчості, співпраці, відкритості в учнівському колективі закладу, формуванні органів учнівського самоврядування, вихованні особистості, яка здатна включатись у демократичні процеси, вміє самостійно проектувати власне життя, визначати його стратегію відповідно до особистих уявлень про навколишнє середовище та способи взаємодії з ними.

Ключові слова: система виховної роботи, ідея розвитку, передовий педагогічний досвід, творча діяльність дітей, розвиток співпраці між молодшими і старшими учнями, міжособистісні взаємини, інтелектуальний, духовний розвиток.

Інна Галецька, вчитель вищої категорії, Кам’янець-Подільський НВК № 3 у складі ЗОШ I-III ступеня та ліцею Хмельницької обл.

ІНТЕГРАЦІЙНІ ІДЕЇ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ

Зроблено спробу пошуку шляхів удосконалення освіти у початковій школі, проаналізовано творчий доробок Василя Олександровича Сухомлинського в контексті інтеграційних можливостей викладання курсу «Я досліджую світ» у початковій школі.

Ключові слова: гуманізм, виховання, навчання, природовідповідність, інтеграція, інтегрований підхід.

Олена Довгань, асистент кафедри теорії та методик початкової освіти, Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ЗАВДАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОГО ХАРАКТЕРУ ЯК ЗАСІБ ІНТЕГРАЦІЇ У ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗМІСТУ КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»

Наголошується на інтеграції як на важливій умові розвитку сучасної освіти. Проаналізовано програму інтегрованого курсу «Я досліджую світ», здійснено пошук раціональних шляхів інтеграції у процесі вивчення курсу.

Ключові слова: інтеграція, інтегративний підхід, засоби інтеграції, дослідження-розпізнавання, дослідження-спостереження, дослідження-пошук.

Інна Сварник, учитель II категорії, Кам’янець-Подільська ЗОШ I-III ступенів № 12 імені Л.Дмитерка

ІНТЕГРАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ЯК ЕФЕКТИВНА ФОРМА НАВЧАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Розглянуто один із напрямків методичного збагачення уроків у початковій школі – інтеграцію змісту. З'ясовано ознаки інтегрованих уроків, розглянуто особливості їх структури,

Ключові слова: інтеграція, інтегративний підхід, види інтеграції, бінарні уроки, навчальний проект.

Олександра Доскач, магістр спеціальності Початкова освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ІНТЕГРОВАНЕ ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ЯК ВАЖЛИВА ПЕРЕДУМОВА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ СТАНДАРТІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Для сучасності характерна інтеграція наук, прагнення отримати найточніше уявлення про загальну будову світу. Ці ідеї знаходять своє відображення як концепції Нової української школи. Сучасна педагогічна наука доводить, що для продуктивного засвоєння учнем знань і для його інтелектуального розвитку важливе значення має встановлення широких зв'язків як між різними розділами курсу, який вивчається, так і між різними дисциплінами в цілому.

У молодших школярів у процесі різнобічного аналізу й узагальнення фонетичних, лексичних і граматичних явищ в їх органічних взаємозв'язках формується система мовленнєвих умінь і навичок. Такий підхід сприяє розширенню рамок аналізу навчальних текстів, значною мірою полегшує діяльність учнів при доборі виразних лексичних засобів для вираження думки та побудови зв'язних текстів-описів, розповідей, міркувань. На інтегрованих уроках устанавлюються міжпредметні зв'язки між формальними образами слів і їх лексичним значенням, виявляється співвідношення між словами та предметами, явищами навколишньої дійсності, що сприяє забезпеченню засвоєння нових лексем з опорою на власний мовленнєвий досвід.

Ключові слова: інтеграція, міжпредметні зв'язки, інтегрований урок, ефективність, зміст освіти.

СЕКЦІЯ 3

ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПОЧАТКОВІЙ ЛАНЦІ НАВЧАННЯ

Наталія Гаврилян, магістр спеціальності Початкова освіта (заочна форма навчання), Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

РОЛЬ ВИХОВАННЯ ЕТНОГРАФІЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Доповідь призначена аналізу наукових поняття «етнографічна культура» та визначення особливостей значення її виховання в учнів початкових класів. Фольклористично-етнографічна діяльність, яка спрямована на вивчення, збереження і трансляцію духовних цінностей української традиційної культури, є ефективним засобом етнокультурного виховання школярів.

Ключові слова: етнографія, культура, виховання, учні початкових класів.

Олеся Саука, магістр спеціальності Початкова освіта (заочна форма навчання), Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ВИВЧЕННЯ РІДНОГО КРАЮ ОБРЯДОВОСТІ У ТРУДОВОМУ ВИХОВАННІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

У доповіді висвітлюється роль народних традицій, звичаїв та обрядів у трудовому вихованні молодших школярів, їх значення у розвитку особистості дитини. Використання набутих знань у повсякденному житті.

Ключові слова: трудове виховання, обрядовість, виховання.

Алла Ковальчук, учитель початкових класів, вища категорія, ЗОШ I-III ступенів № 6, м. Кам'янець-Подільський

УДОСКОНАЛЕННЯ РУХОВИХ НАВИЧОК ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ПІД ВПЛИВОМ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Рухові навички як вища ступінь володіння руховими діями мають величезне значення у всіх сферах діяльності людини. Рухові навички та вміння, сформовані у дітей до 7 років, складають фундамент для подальшого вдосконалення їх у школі, полегшують оволодіння більш складними рухами і дозволяють надалі досягати високих результатів у спорті. Розвиток рухових якостей у дитини відбувається під впливом двох чинників: природно-вікових змін організму (морфологічна та функціональна перебудова) та режиму рухової активності, до якого входить весь комплекс організаційних форм фізичного виховання, зокрема сучасні засоби фізичного виховання та його самостійна рухова діяльність.

Ключові слова: фізичне виховання; рухові навички дітей молодшого шкільного віку; комплекс організаційних форм фізичного виховання; сучасні засоби фізичного виховання.

Ірина Газіна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методик дошкільної освіти, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

НАЦІОНАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Закцентовано увагу на місці національного виховання, як важливої складовою сучасної системи освіти в Україні. На основі досліджень вітчизняних та зарубіжних фахівців (педагогів, психологів) та нормативних документів доводиться теза про необхідність цілеспрямованого та поетапного

національного виховання особистості. Першим і одним з найважливіших етапів у цьому процесі має стати період старшого дошкільного – молодшого шкільного віку.

Ключові слова: національне виховання, освіта, національна свідомість та самосвідомість, принципи, етапи.

Ольга Іванів, учитель-методист, вища категорія, ЗОШ I-III ступенів № 6, м. Кам'янець-Подільський

РОЗВИТОК ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ НА УРОКАХ ШЛЯХОМ ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДИК

Основні засади навчально-виховного процесу, як створення умов для інтелектуального розвитку шляхом використання інтерактивних методів навчання та мультимедійного супроводу до уроків та одномісних мобільних парт, які допомагають бачити в кожному учневі унікальну особистість, поважати її (“Всі діти талановиті” – ось мій девіз), зробити для кожної особистості ситуацію успіху (“Вчитися переможно!”), виключати прямий примус, не акцентувати на відставанні, на недоліках дитини (“Дитина гарна, поганий її вчинок”), а давати змогу та допомагати дітям реалізовувати себе в позитивній діяльності (“У кожній дитині – чудо, чекай на нього”).

Ключові слова: інтелектуальні здібності, інтерактивні методи, мультимедійний супровід

Галина Кадиш, учитель початкових класів, вища категорія, ЗОШ I-III ступенів № 6, м. Кам'янець-Подільський

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті визначено основні аспекти формування інформаційної компетентності молодших школярів шляхом використання ІКТ та організації освітнього процесу на основі компетентісного підходу.

Ключові слова: інформаційна компетентність, інформаційно-комунікаційні технології.

Тетяна Омельчук, вихователь вищої категорії, дефектолог, Кам'янець Подільська спеціальна школа-інтернат I-III ст. Хмельницької обласної ради

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ШКОЛЯРІВ

Закцентовано увагу на формуванні патріотичних почуттів в учнів молодшої та старшої школи; виокремлено методичні рекомендації щодо організації патріотичного виховання дітей.

Ключові слова: громадянин-патріот, національно-патріотичне виховання, героїко-патріотичне виховання, українське козацтво, патріотичні цінності, навчально-виховний процес.

Ірина Бей, аспірант, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

ФОРМУВАННЯ ПРОЕКТНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ НАВЧАЛЬНИХ СИТУАЦІЙ

Представлено результати теоретичного аналізу основних концептуальних положень фахової підготовки майбутнього вчителя початкової школи до проектної діяльності; визначено сутність понять «проектна компетентність», «навчальні ситуації»; окреслено зміст проектної компетентності зазначених майбутніх фахівців; досліджено поняття «навчальної ситуації» в педагогічній теорії та практиці; представлено різні підходи до класифікації навчальних ситуацій.

Ключові слова: проектна компетентність, майбутній вчитель, початкова школа, навчальні ситуації, засоби навчання.

Олена Аліксійчук, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри музичного мистецтва Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНО-ІГРОВОГО ОБРАЗУ В ТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ “МИСТЕЦТВА”

Стаття присвячена проблемам формування творчих навичок учнів початкової школи на уроках мистецтва засобами ігрових технологій. Розглядається питання формування музично-ігрового образу в творчій діяльності молодших школярів. Висвітлюються види музично-дидактичних ігор та керівництво ігровою діяльністю в процесі опанування учнями початкової школи даного курсу.

Ключові слова: творчі навички, музично-ігровий образ, молодші школярі, початкова школа, освітній процес, ігрова діяльність, уроки мистецтва.

Тетяна Борисова, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри музичного мистецтва Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

ХУДОЖНЬО-ТЕХНОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ МУЗИЧНО-ТЕАТРАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

У дослідженні акцентується увага на перспективності застосування музично-театрального мистецтва в естетичному вихованні дітей молодшого шкільного віку. Розкриваються механізми режисерсько-педагогічного супроводу музично-театральної діяльності молодших школярів. Визначаються особливості сприйняття учнівською аудиторією художнього матеріалу спектаклю. Виокремлюються художньо-технологічні засади організації музично-театральної роботи у початковій школі.

Ключові слова: молодші школярі, музично-театральна діяльність, художня педагогіка, технології навчання мистецтва, музично-акторська діяльність, режисура.

Валентина Вонсович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та управління навчальним закладом, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ФОРМУВАННЯ УМІНЬ КОНСТРУКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

У статті розкрито поняття «конструктивна діяльність». Вказано, що це особлива сфера діяльності учня, яка передбачає пізнавальну, мовленнєву, художню та технічну творчість. Це також практична діяльність, що забезпечує запланований результат. Досліджено джерела, в яких розкрито питання конструктивної діяльності учнів початкової школи. Відмічено, що конструктивна діяльність визначається як здібності учнів до логічного обґрунтування того, що відбувається, рівень критичного ставлення до людей і подій. Зазначено, що вплив конструктивної діяльності на розвиток здібностей учнів початкової школи зростає тоді, коли учні є не лише виконавцями, але й дослідниками в виконанні поставленого завдання.

Ключові слова: конструктивна діяльність, початкова школа, здібності, пізнавальна творчість, художня творчість, технічна творчість.

Ганна Яцула, студентка 4 курсу, Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ УЧНІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ МУЗИЧНИХ ШКІЛ ДО САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ В КОНЦЕРТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

У доповіді розглядається специфіка занять у музичній школі учнів молодшого шкільного віку в контексті їх підготовки до самопрезентації в концертній діяльності.

Ключові слова: учень молодшого шкільного віку, самопрезентація, концертна діяльність, музична школа.

Ірина Вебер, вихователь, Кам'янець-Подільська спеціальна школа-інтернат I-III ступенів Хмельницької обласної ради

ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Закцентовано увагу на необхідності раціонального використання педагогами вікових досягнень молодших школярів під час спілкування з ними; формування прагнення засвоїти прийоми спільної праці в колективі, сумлінно виконувати трудові доручення, допомагати в разі потреби товаришам. Схарактеризовано систему вправ і завдань для морального виховання учнів.

Ключові слова: психофізіологічні особливості, тимчасові нервові зв'язки, оцінка своїх дій та дій товаришів, трудові вміння і навички, динамічні стереотипи.

Олександра Качмар, доктор філософських наук, доцент кафедри фахових методик і технологій початкової освіти, заслужена артистка України ДВНЗ

«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
**ФОРМУВАННЯ МИСТЕЦЬКИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НА УРОКАХ
 МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

Виховні завдання компетентнісного підходу - виховання в учнів естетичного сприймання дійсності та особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва музики, виховання здатності сприймати, інтерпретувати та оцінювати музичні твори, висловлювати особистісне ставлення до них і аргументувати свої думки і оцінки. Кінцевим результатом мистецької освіти має стати сформована система особистісних художньо-естетичних цінностей та компетенцій як важливого компонента загальнокультурної компетентності.

Ключові слова: освіта, компетентність, музичне мистецтво, інтерпретація.

Наталія Максименко, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фахових методик і технологій початкової освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

**РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА
 УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

Проаналізовано методи, що сприяють розвитку творчих здібностей учнів. Компонентом проблемного навчання визначено пошуково-творчі завдання, які розглядаються як технологія розвивальної освіти. Робиться висновок про те, що проблемно-пошуковий підхід дає змогу реалізувати навчальний і розвивальний аспекти української мови як шкільного предмета, основна мета якого – забезпечити належний рівень комунікативної компетентності молодших школярів.

Ключові слова: творчі здібності, молодший школяр, урок української мови, пошуково-творчі завдання.

Наталія Блажун, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки початкової освіти, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

**ФОРМУВАННЯ ЗМІСТОВИХ ЧИННИКІВ МОВНОГО КОМПОНЕНТА
 У СИСТЕМІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ УЧНІВ**

Досліджено підходи щодо формування соціалізації особистості крізь ракурс вивчення української мови в загальноосвітніх школах України. Проаналізований зміст програмового матеріалу за рівнем Стандарту для учнів указаних навчальних закладів доводить, що з низки тем, представлених ДСЗСО, на уроках рідної мови ключовою залишається соціокультурна тематика, яка безпосередньо впливає на формування соціалізації індивідуума.

Ключові слова: соціалізація, самостановлення, ДСЗСО, програмовий матеріал, домінування текст

Марія Олійр, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки початкової освіти, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ ДІТЕЙ 6-7-РІЧНОГО ВІКУ В ПРОЦЕСІ ПРОЕКТУВАННЯ

У статті розкрито проблему формування комунікативних умінь учнів 1 класу. Обґрунтовано необхідність переорієнтації змісту освіти на комунікативно-практичну мету. Подано характеристику педагогічної технології «Метод проектів». Розкрито роль проектування в формуванні комунікативних умінь дітей 6-7-річного віку. Охарактеризовано оптимальні методи, прийоми вдосконалення комунікативних умінь першокласників у процесі проектування. Визначено педагогічні умови ефективного формування комунікативних умінь молодших школярів у процесі проектування.

Ключові слова: початкова школа, молодший школяр, комунікативні вміння, проектування.

Наталія Третяк, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методик початкової освіти, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

РОБОТА НАД ВІДМІНКАМИ ІМЕННИКІВ У ПРАКТИЦІ ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

У статті розглянуто вивчення знань із граматики, засвоєння граматичних норм української мови, формування відповідних практичних умінь на початковому етапі шкільної мовної освіти, що дає можливість досягти її найважливішої мети – сформуванню в молодших школярів вміння правильно оформлювати власні висловлювання і підвищити рівень їхньої загальної культури усного й писемного мовлення.

Ключові слова: граматика, відмінки, мовлення, культура мовлення, іменник.

Антоніна Уманець, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНИХ НАВИЧОК НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Проаналізовано етапи формування граматичних навичок з англійської мови в учнів початкових класів, зацентовано увагу на формуванні граматичних навичок у продуктивному мовленні. Охарактеризовано систему вправ для засвоєння і закріплення активного граматичного мінімуму, описано етап автоматизації граматичних навичок та використання продуктивних типів вправ.

Ключові слова: граматичні навички, продуктивне мовлення, граматичний мінімум, граматичні структури, продуктивні вправи, рецептивно-продуктивні вправи.

Тетяна Голованчук, учитель вищої категорії, вчитель-методист, Кам'янець-Подільський НВК № 3 у складі ЗОШ I-III ступеня та ліцею Хмельницької обл.

ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

Розглянуто теоретичні питання формування математичної компетентності молодших школярів в умовах Нової української школи. Проаналізовано програму з математики, визначено основні предметні компетенції, які повинні набути учні початкової школи. Розглянуто шляхи, способи та методи формування математичної компетентності.

Ключові слова: компетентність, математична компетентність, компетентісний підхід, ключові математичні компетентності, інтерактивні технології.

Оксана Бондарчук, учитель вищої категорії, вчитель-методист, Кам'янець-Подільський НВК № 3 у складі ЗОШ I-III ступеня та ліцею Хмельницької обл.

ВПЛИВ ЧИТАЦЬКИХ ІНТЕРЕСІВ НА ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ САМОСТІЙНОСТІ УЧНІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Виявлено читацькі інтереси та їх вплив на формування читацької самостійності. Проаналізовано умови виникнення потреби в читанні, з'ясовано різницю між пізнавальною і художньою літературою, визначено критерії дитячої книжки.

Ключові слова: читацька потреба, пізнавальний інтерес, читацький інтерес, читацька активність.

Віра Андрухова, вчитель початкових класів Кам'янець-Подільської спеціалізованої школи-інтернату I-III ступенів "Славутичка" Хмельницької обласної ради

ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПОЧАТКОВІЙ ЛАНЦІ ОСВІТИ

В статті висвітлюються проблеми формування життєвих компетенцій в учнів початкової школи. Особлива увага приділяється поставленим перед сучасною школою завданням з реалізації компетентісного підходу в навчанні та вихованні, який передбачає спрямованість освітнього процесу на формування і розвиток ключових компетенцій особистості. Досліджуються психолого-педагогічні особливості процесу формування життєвих компетенцій молодших школярів. як складової загальної компетентності людини. яка включає сукупність ключових компетенцій і є інтегрованою характеристикою особистості. У статті проаналізовано погляди різних вчених на проблему впровадження компетентісного підходу в сучасній школі та розглянуто шляхи формування навчальних компетенцій молодших школярів, як складової загальної компетентності людини. Обґрунтовано необхідність формування навчальних компетенцій на уроках в початковій школі, як запоруки розвитку ключових та життєвих компетенцій.

Ключові слова: навчальні компетенції, ключові компетенції, життєві компетенції, психологічний комфорт, ситуація успіху, характеристика особистості.

Ольга Савицька, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології освіти, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ КОМПЕТЕНТНОЇ ОСОБИСТОСТІ У МОЛОДШОМУ ШКІЛЬНОМУ ВІЦІ

Змістово-структурний аналіз проблеми компетентності дозволяє розглядати гендерну компетентність як здатність особистості, що дозволяє помічати в житті ситуації гендерної нерівності, реалізовувати партнерську модель відносин в поведінці і взаємодії з людьми своєї й іншої статі. Закцентовано увагу на необхідності формування гендерних уявлень вже у молодшому шкільному віці. Доведено, що описана система вправ та завдань забезпечить попередження становлення таких гендерних стереотипів та гендерних упереджень, які можуть у майбутньому стати джерелом ситуацій гендерної нерівності в спілкування і взаємодії з представниками протилежної і своєї статі.

Ключові слова: компетентність, гендерна компетентність, гендерні уявлення, гендерні стереотипи, гендерні упередження.

Богдана Герасимюк, студентка 4 курсу, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ЗАСТОСУВАННЯ КОМБІНАТОРНИХ ВПРАВ У ФОРМУВАННІ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Закцентовано увагу на формування логічної компетентності та математичного кругозору учнів початкової школи у процесі розв'язування комбінаторних завдань. Схарактеризовано підручники математики для 1 класу Нової української школи та науково-педагогічного проекту «Інтелект України».

Ключові слова: математична компетентність, комбінаторні завдання, Нова українська школа, науково-педагогічний проект «Інтелект України».

Ольга Гнатенко, кандидат фізико-математичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методик початкової освіти, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ТЕКСТОВИХ ЗАДАЧ ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ВИМОГ ДО ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА

Проаналізовано реалізацію вимог Державного стандарту початкової освіти у процесі структурування, розв'язування, формулювання молодшими школярами арифметичних задач. Закцентовано увагу на формуванні в молодших школярів умінь сприймати і перетворювати інформацію, будувати допоміжну модель проблемної ситуації, розробляти ефективні стратегії розв'язання проблемних ситуацій, моделювати процес розв'язання проблемної ситуації і реалізовувати його.

Ключові слова: Державний стандарт, математична компетентність, текстова задача, процес розв'язування, моделювання, молодші школярі.

Наталія Гусан, магістр спеціальності Початкова освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Реформування початкової школи в особистісно орієнтований, розвинений заклад зумовлене потребами цивілізованого демократичного суспільства в Україні. В контексті цих суспільних потреб особливо значимою є основна мета початкової мовної освіти як провідної функції української мови. Наразі існує потреба в обґрунтуванні наукових засад процесу формування комунікативної компетентності учнів початкової школи, знаходженню шляхів організації мовленнєвої діяльності молодших школярів, розвитку в них умінь удосконалювати діалогічне мовлення та будувати зв'язні монологічні висловлювання на уроках української мови.

Ключові слова: зміст освіти, мовленнєва комунікація, мовна компетентність, діалогічне і монологічне мовлення.

Наталія Мелекєсцева, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри теорії та методик початкової освіти, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 1-2 КЛАСІВ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Проаналізовано новий Державний стандарт початкової освіти та типові програми для 1-2 класів Нової української школи (2018), схарактеризовано ключову компетентність «Спілкування іноземними мовами» та основні зміни в навчанні іноземних мов молодших школярів. Подано методичні рекомендації щодо формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів освіти на першому рівні повної загальної середньої освіти.

Ключові слова: Нова українська школа, Державний стандарт початкової освіти, типова освітня програма початкової освіти, формування іншомовної комунікативної компетентності, урок іноземної мови.

СЕКЦІЯ 4 ТРАДИЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ У ФАХОВИХ МЕТОДИКАХ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Наталія Гудима, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри мовознавчих дисциплін, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ

Значна і тривала робота над фразеологізмами сприяє поглибленню інтересу учнів до вивчення мови, збагачує їхній словник, формує їх національну свідомість, підносить культуру мовлення. У статті проаналізовано підручники з української мови для 2-4 класів на предмет виявлення фразеологічних одиниць та частоти вправ на розширення фразеологічного словника молодших школярів і формування національної свідомості учнів початкових класів.

Ключові слова: підручники з української мови для початкових класів; навчальна програма; фразеологічні одиниці; характер вправ; робота над фразеологізмами; мовлення молодших школярів; національна свідомість.

Анастасія Дубінська, викладач кафедри іноземних мов, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ДИДАКТИЧНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ НАВЧАННЯ ЛЕКСИКИ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Зазначено, щоб ввести дидактичну гру до плану уроку, вчитель повинен дотримуватись основних правил: 1) ознайомитись та зрозуміти правила даної гри, зібрати матеріали й вирішити як провести її; 2) переконатися у тому, що вона є цікавою для дітей, якщо ні, то рекомендується її замінити або зовсім відмовитись від неї; 3) підібрати таку гру, яка б дозволила залучити якомога більшу кількість учнів, щоб частина з них не виконувала роль спостерігачів; 4) підбирати гру відповідно до вікових і ментальних здібностей учнів, в іншому випадку учні можуть легко знеохотитись і ви досягнете протилежного результату; 5) середина та закінчення уроку є тими етапами, коли можна ввести гру для зміни темпу уроку; 6) рекомендується залучати до однієї групи дітей із різним рівнем навченості, завдяки чому гра є більш продуктивно. Рекомендується учителю бути готовим, що у певних випадках учні можуть не бути готові виконати запропоноване завдання через ряд причин: гра забирає більше часу, ніж планувалось, діти не розуміють правила або лексичні одиниці, що застосовуються у грі, або просто через погане самопочуття та настрій. Підсумовується, що педагог не повинен засмучуватись у данному випадку, а має бути готовим замінити гру або просто відкласти її на певний проміжок часу. У будь-якому випадку вчителям потрібно вміти використовувати дидактичні ігри на заняттях, оскільки вони позитивно впливають як на учнів, так і на нього самого.

Ключові слова: дидактична гра, початкова освіта, вчитель, урок, учні, лексика, іноземна мова, словниковий запас, навички.

Ірина Замах, студентка 2 курсу спеціальності Початкова освіта (заочна форма навчання), Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ГУРТКОВА РОБОТА ЯК МЕТОД РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ШКОЛЯРІВ

У статті зосереджено увагу на позакласній роботі, що базується на основі спільних принципів навчання і виховання школярів. Реалізація творчого потенціалу учнів, що дає можливість проявити свою винятковість, індивідуальність, фантазію. Охарактеризовано формування психологічних якостей творчої особистості, виховання у дітей чи підлітків здатності до творчого спілкування.

Ключові слова: гурток, реалізація, творчий потенціал, методи, спілкування.

Вікторія Никитенко, вчитель початкових класів, Кам'янець-Подільська ЗОШ № 8 I-III ст.

ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР ЕКОНОМІЧНОГО ЗМІСТУ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ ЯК СПОСІБ ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ДО АКТИВНОЇ РОЗУМОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Досліджено використання дидактичних ігор економічного змісту на уроках української мови та літературного читання як спосіб залучення молодших школярів до активної розумової діяльності, вдосконалення культури мовлення, розширення обсягу словникового запасу учнів тією лексикою, яка входить у наше життя повсякденно, здатність системно мислити, швидко знаходити потрібну інформацію, приймати адекватні рішення; обґрунтовано ефективність і доцільність використання дидактичних ігор економічного змісту на уроках української мови та літературного читання; подано дидактичні ігри економічного змісту та етапи роботи над ними.

Ключові слова: дидактичні ігри, економічний зміст навчання, розумова діяльність, урок української мови.

Лілія Портна, вихователь групи подовженого дня, Кам'янець-Подільський навчально-виховний комплекс №14 у складі спеціалізованої загальноосвітньої школи I ступеня з поглибленим вивченням англійської мови та гімназії

ПРАВО НА ЩАСТЯ В ШКОЛІ: РЕАЛІЇ І МРІЇ

У статті актуалізовано питання впровадження інноваційних, ігрових технологій, які дозволяють надати пріоритет розвитку креативності та винахідливості для того, щоб поставити дитину в позицію творця свого щастя; сприяти актуалізації життєвого досвіду учнів, удосконалювати вміння перемагати себе, щоб бути щасливим.

Ключові слова: пріоритет розвитку, життєвий досвід, перемога над собою, веселка щастя, бути щасливим.

Світлана Никитюк, викладач кафедри англійської мови, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ОБРАЗНО-СТИЛЬОВІ ЗАСОБИ У КАЗКАХ

Казки відображають особливості усного мовлення, різні історичні етапи формування української мови, безпосередні зв'язки з діалектичним мовленням.

Образно-стильовими засобами народних казок широко користуються і письменники, створюючи власне літературні казки, це: творча трансформація образно-стильових народно казкових засобів, казки-інверсії, безпосередні звертання до дітей, стійкі влучні епітети, алегорія, антропоморфні образи, ретардація, градація, що досягається ретардацією, часто з послідовною гіперболізацією, гіперболи, числа символіка.

Ключові слова: народна казка, літературна казка, казки-інверсії образно-стильові засоби.

Катерина Демчик, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії та методик дошкільної освіти, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ФОРМУВАННЯ КОНСТРУКТИВНО-МОДЕЛЮВАЛЬНИХ УМІНЬ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ЯК ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ ДІТЕЙ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Проаналізовано шляхи формування конструктивно-моделювальних умінь дітей старшого дошкільного віку на заняттях з образотворчої діяльності в закладах дошкільної освіти. Підтверджено той факт, що уміння дітей працювати з папером, будівельним, природнім і викидним матеріалом сприяє розвитку їхньої креативності, винахідливості, фантазії тощо. Крім того, визначено ряд показників компетентності старших дошкільників перед вступом до школи, серед яких виділені такі, які можуть стати орієнтирами для педагогів початкової освіти в подальшій роботі на уроках трудового навчання. Запропоновано план-сітку форм організації життєдіяльності дітей старшого дошкільного віку, які, на думку автора, будуть спрямовані не лише на формування конструктивно-моделювальних умінь старших дошкільників, але й на розвиток креативності молодших школярів на уроках трудового навчання.

Ключові слова: конструктивний, моделювання, конструювання, креативний, фантазія.

Дар'я Хохель, кандидат філологічних наук, викладач кафедри англійської мови, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

РОБОТА МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ АУТЕНТИЧНИМИ ТЕКСТАМИ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У сучасній школі ключовим завданням вивчення іноземної мови є підготовка учня до іншомовної комунікації у різних ситуаціях. З цією метою дуже важливо як найраніше показати учню, що на будь-якій стадії оволодіння мовою він спроможний до продуктивної комунікації у реальному житті. Саме тому цікавим і продуктивним є залучення аутентичних текстів на уроках англійської мови у початковій школі. Це ставить досить складне завдання перед педагогом, оскільки добір таких текстів має з одного боку відповідати актуальному рівню володіння мовою молодшими школярами, а з іншого - бути комунікативно функціональним та цікавим.

Джерелом для добору текстів такого роду можуть стати популярні сьогодні надкороткі оповідання, наприклад, оповідання із менше ніж 50 словами. Зразком оповідання, доступного і цікавого учням 4 класу, може бути «Порозуміння» Кетрін ДеДжіліо, яке має доступний лексичний склад, слугуватиме потребі повторення минулого неозначеного часу. Крім того, оповідання має цікавий сюжет, який дає ситуативну основу для обговорення тем страху, дружби, хоробрості.

Ключові слова: оповідання, комунікація, компетентність, функціональність, аутентичний текст.

Олена Бєлова, магістр спеціальності Початкова освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

АКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ПРОЦЕСІ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЛОГІЧНИХ ЗАДАЧ

Закцентовано увагу на активізації пізнавальної активності молодших школярів у процесі формування логічного мислення, вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, прогнозування й моделювання ситуацій. Схарактеризовано систему логічних завдань із метою формування в учнів початкових класів логічної компетентності.

Ключові слова: активізація, пізнавальна активність, початкова школа, логічне мислення, логічні задачі.

Юлія Герцан, магістр спеціальності Початкова освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ЕКОЛОГІЧНА ІНФОРМАЦІЯ У ЛОГІЧНИХ ЗАВДАННЯХ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Закцентовано увагу на формуванні екологічної компетентності молодших школярів, усвідомлення ними необхідності основ екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів. Розглянуто поєднання екологічної інформації з математичною у процесі розв'язування логічних задач.

Ключові слова: екологічна інформація, довкілля, логічні завдання, процес навчання, самостійна робота.

Ніна Колісниченко, магістр спеціальності Початкова освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

РОЗВИТОК УСНОГО МОВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Одним з пріоритетних завдань навчання української мови в початковій школі, яке окреслено в сучасних програмах, є формування усного мовлення молодших школярів. З цією метою розроблено систему вправ, яка сприятиме формуванню комунікативних умінь і навичок учнів і готуватиме їх до користування діалогічним мовленням у будь-яких життєвих ситуаціях.

Доведено, що ситуативні вправи є найбільш ефективним засобом формування, закріплення й удосконалення необхідних для діалогічного спілкування вмій і навичок.

Ключові слова: мовленнєва діяльність, діалогічне мовлення, ситуативні вправи.

Наталія Фабіян, магістр спеціальності Початкова освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ОСНОВИ НАВЧАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЕТНОКУЛЬТУРОЗНАВЧОЇ ЛЕКСИКИ

Проаналізовано думки науковців щодо необхідності навчання учнів початкової школи етнокультурознавчої лексики на уроках української мови. Розкрито зміст навчання молодших школярів етнокультурознавчої лексики, окреслено основні напрями роботи в цьому напрямі. Виявлено, що етнокультурознавча лексика включає тематичні групи слів, національно-мовленнєвий етикет, слова-символи, етнофраземи тощо.

Ключові слова: мовна особистість, технологічний підхід в освіті, лінгвокультурологічні знання, уміння та навички.

Ганна Микитчук, магістр спеціальності Початкова освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ В НАВЧАННЯ ПРИРОДОЗНАВСТВУ КОМП'ЮТЕРНИХ ПРОГРАМ

Великий потік інформаційного матеріалу спричиняє швидку втому учнів початкової школи, розсіювання уваги, послаблення навчального інтересу й емоційності сприйняття нової матеріалу. При цьому великі можливості потужного дидактичного засобу має комп'ютер. Віртуальний світ комп'ютерної програми дозволяє користувачам найповніше діставати уявлення про природу і суспільство, практично орієнтуватися в цих середовищах без комплексування щодо можливих помилок. Всебічне ознайомлення учня з різноманітними природними явищами, які в реальності він не має можливості постійно спостерігати, дозволяє ґрунтовно і науково формувати його світорозуміння. В зв'язку з цим нами розроблено та проведено низку комп'ютерних уроків з природознавства з використанням комп'ютерних програм на різних етапах: вивчення й усвідомлення нового матеріалу, формування природознавчих понять, перевірки засвоєння знань.

Ключові слова: дидактичний засіб, календар природи, самостійна робота.

Олеся Мартіна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методик початкової освіти Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

У статті розглянуто аспекти формування правильності мовлення, педагогічні

та лінгвістичні умови формування мовленнєвої культури та оволодіння мовленнєвими засобами учнів початкових класів; окреслено шляхи і способи покращення їх комунікативної діяльності та удосконалення практичної підготовленості вчителя до роботи з дітьми.

Ключові слова: культура мови, культура мовлення, комунікативно-мовленнєві вміння, літературні норми, педагогічна діяльність, педагогічна майстерність, професійна діяльність, граматична правильність, мовна особистість, зв'язне мовлення.

Надія Мазуренок, старший викладач кафедри іноземних мов Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

ПРОБЛЕМНО-ПОШУКОВІ СИТУАЦІЇ ЯК МОТИВАЦІЙНА СКЛАДОВА ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Актуалізовано проблему особливостей мотивації вивчення іноземних мов у початковій школі. Закцентовано увагу на тому, що вивчення іноземної мови стимулюється низкою чинників. Обгрунтовано значимість проблемно-пошукових ситуацій як мотиваційної складової.

Ключові слова: мотивація, мотив, мотивація вивчення іноземної мови, проблемно-пошукові ситуації.

Марина Микуляк, викладач кафедри німецької мови, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ВИКОРИСТАННЯ ПІСЕННОГО МАТЕРІАЛУ У НАВЧАННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Розглядається проблема використання пісенного матеріалу у навчанні німецької мови, як засобу формування фонетичних навичок молодших школярів, а також удосконалення граматичних та лексичних навичок. Визначено особливості пісні як одного з методичних прийомів фонетичного відпрацювання звуків, ритму та інтонації.

Ключові слова: формування фонетичних навичок, пісенний матеріал у навчанні німецької мови, автентична пісня, мотивація, молодші школярі.

Оксана Галайбіда кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської мови, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

КІНЕТИЧНИЙ СТИЛЬ НАВЧАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Комунікативний підхід «Використовуй англійську мову, щоб вивчити її», безумовно, є ефективнішим, аніж «Вивчай англійську мову, щоб використовувати її». Інтерактивна взаємодія і спілкування в автентичному іншомовному середовищі симулює вивчення нових лексичних одиниць і граматичних структур. Для молодших школярів при вивченні англійської мови важливою є кінетична дія, яка залучає усі чотири складові розвитку дитини (когнітивний розвиток, емоційний, фізичний, лінгвістичний) і

передбачає залучення демонстрування, моделювання, розігрування ситуацій, використання рольових ігор, відео, анімації, записування слів і речень.

Ключові слова: комунікативний підхід, англійська мова, інтерактивна взаємодія, кінетичний стиль навчання.

Марина Мелекесцева, вчитель початкових класів, Кам'янець-Подільська ЗОШ №8 I-III ступенів

ЧИСТОМОВКИ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ФОНЕМАТИЧНОГО СЛУХУ ТА ПРАВИЛЬНОЇ ВИМОВИ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Досліджено чистомовки як засіб розвитку фонематичного слуху та правильної вимови звуків, звукосполучень, покращення мовлення учнів початкових класів; обґрунтовано ефективність і доцільність застосування чистомовок на уроках української мови та літературного читання; подано вправи та етапи роботи над чистомовками.

Ключові слова: чистомовка, вимова, корекція вимови, фонематичний слух, урок української мови, урок літературного читання, початкова школа.

Наталія Каиуба, кандидат філологічних наук, спеціаліст вищої категорії Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

МЕТОДИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ КОМАНДНОЇ РОБОТИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Висвітлено питання організації командної роботи в початковій школі; описано методи підвищення ефективності командної роботи з учнями 2-4 класів на уроках української мови; розроблено завдання різних рівнів, спрямовані на формування комунікативної компетентності молодших школярів під час навчання української мови.

Ключові слова: командна робота, формування комунікативної компетентності, урок української мови, початкова школа.

Галина Боднар, магістр спеціальності Початкова освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ УСНОЇ НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТІ

У статті досліджено шляхи вдосконалення зв'язного мовлення молодших школярів засобами усної народної творчості. Розкрито цінність українського фольклору в розвитку зв'язного мовлення учнів. Проаналізовано види робіт на уроках української мови із збагачення мовлення учнів початкових класів малими фольклорними формами: лічилками, примовками, мирилками.

Ключові слова: українська мова, зв'язне мовлення, засоби усної народної творчості, український фольклор, народні свята і обряди, казки, загадки, прислів'я, лічилки, примовки, мирилки.

Світлана Чепелюк, студентка II курсу спеціальності Початкова освіта (заочна форма навчання), Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ МОВЛЕННЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розкрито потребу становлення творчої особистості молодшого школяра у процесі навчальної діяльності, визначено організаційно-педагогічний зміст системи їх розвитку у процесі мовленнєвої діяльності. Доведено, що використання тексту на уроках української мови в якості основної дидактичної одиниці, забезпечує підвищення рівня творчості учнів, розвиток їх мовної здатності й активізацію творчого потенціалу. Залучення текстів, які за своїм змістом і тематикою представляють не тільки зразки художньої мови, як приналежність до національної культури, але й тексти, звернені до дитячої субкультури, до соціального досвіду учнів, сприяють більш цілеспрямованому формуванню соціокультурної компетентності молодших школярів.

Ключові слова: творча особистість, мовленнєва творчість, імажинативні здібності, емоційно-чуттєвий досвід дітей, текст.

СЕКЦІЯ 5 ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ

Анжела Атаманюк, учитель початкових класів Кам'янець-Подільської загальноосвітньої школи I-II ступенів №11, Хмельницької області

ВИКОРИСТАННЯ КЕЙС-МЕТОДУ НА УРОКАХ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

У статті здійснена спроба висвітлити діяльність школи щодо впровадження в навчальний процес інноваційних технологій і їх вплив на підвищення якості знань учнів. А також зацентровано увагу на формуванні в молодших школярів умінь ефективно спілкуватися в повсякденному житті; початкових умінь будувати і виголошувати публічні виступи; навичок критичного мислення; самостійно здійснювати дослідження; працювати в групах.

Ключові слова: інноваційні педагогічні технології у початковій школі, інтерактивне навчання, кейс-технологія, життєві ситуації.

Мальвіна Бега, учитель початкових класів, II кваліфікаційна категорія, Кам'янець-Подільська спеціалізована загальноосвітня школа I-III ступенів № 5 з поглибленим вивченням інформатики

ВИКОРИСТАННЯ ЛЕПБУКІВ У РОБОТІ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ – НОВІТНЬОГО СПОСОБУ СИСТЕМАТИЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

У статті обґрунтовано питання актуальності використання лепбуків у навчальному процесі молодших школярів в умовах впровадження Нової української школи. Основна увага зосереджена на особливостях застосування лепбуків, розглянуто теорію та розкрито етапи їх продукування під час уроків. З'ясовано, що створення лепбуку допомагає збагатити, закріпити і систематизувати навчальну інформацію. У результаті роботи з лепбуком у школярів розвиваються універсальні вміння, зокрема вміння планувати майбутню діяльність, шукати потрібну інформацію, самостійно давати пояснення на виникаючі питання, приймати власні рішення, спираючись на свої знання, вміння та навички.

Ключові слова: Нова українська школа, лепбук, «навчити вчитися самому», систематизація, інформація.

Лілія Мельник, учитель початкових класів, вища категорія, ЗОШ І-ІІІ ступенів № 6, м. Кам'янець-Подільський

ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

У цій статті розкрито значення сучасних інформаційних технологій як потужного багатофункціонального засобу навчання молодших школярів. Їх використання у навчально-виховному процесі адаптує учнів до життя в інформаційному суспільстві, сприятиме формуванню медіакультури. Наявність комп'ютера дасть змогу інтенсифікувати процес навчання, зробить його більш наочним і динамічним, сформує дослідницькі вміння та навички роботи з інформацією, розвине комунікативні здібності та соціальну компетентність.

Ключові слова: інформаційні технології, медіа культура, комунікативні здібності.

Ніна Гурман, учитель початкових класів, тифлопедагог, вища категорія, Кам'янець Подільська спеціальна школа-інтернат І-ІІІ ст. Хмельницької обласної ради;

Тетяна Омельчук, вихователь вищої категорії, дефектолог, Кам'янець Подільська спеціальна школа-інтернат І-ІІІ ст. Хмельницької обласної ради

ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ДЛЯ ДІТЕЙ ЗІ ЗНИЖЕНИМ ЗОРОМ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

У статті проаналізовано та розкрито використання корекційних, розвивальних та дидактичних ігор в навчально-виховному процесі для слабозорих дітей в початкових класах.

Ключові слова: гра, ігрова діяльність, корекційні ігри, дидактичні ігри, сюжетно-рольові ігри, емоційно-вольова сфера, навчально-виховний процес, діти зі зниженим зором.

Валентина Кандирал, учитель початкових класів, ЗОШ I-III ступенів № 6, м. Кам'янець-Подільський

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ – ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Найголовніше для людини це її життя. Головне в житті – її здоров'я, адже тільки здорові люди можуть бути красивими і щасливими. Піклуючись про здоров'я наших вихованців, ми дбаємо про майбутнє. В центрі всієї освітянської роботи стоїть дитина, її життя, здоров'я, безпека, розвиток. Проблема виховання у школярів здорового способу життя багатоаспектна. Вона вимагає поєднання загальних та індивідуальних засобів впливу. Цей процес охоплює впровадження нового змісту, забезпечення умов для позитивного впливу на всі складові здоров'я, поширення інноваційних технологій, наполегливий захист дітей від негативних впливів у сімейному і соціальному просторі; співпрацю з медиками і батьками, проведення в школі системних спортивно-оздоровчих заходів.

Ключові слова: освітній процес, ефективність навчання, здоров'язбереження, учні початкових класів.

Марія Бачинська, вчитель початкових класів, вища категорія, ЗОШ I-III ступенів № 6, м. Кам'янець-Подільський

ВПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОСВІТИ В СУЧАСНИЙ УРОК

У статті розкривається сутність здоров'язберігальних технологій, які дозволяють зберігати наявний стан здоров'я учнів, навчати здорового способу життя, здійснювати моніторинг показників індивідуального розвитку, прогнозувати можливі зміни здоров'я і проводити відповідні психолого-педагогічні, корегувальні, реабілітаційні заходи з метою забезпечення успішності навчальної діяльності та її мінімальної фізіологічної «вартості», поліпшення якості життя суб'єктів освітнього середовища.

Ключові слова: здоров'язбережувальні технології, освіта, урок.

Олександра Остафійчук, вчитель початкових класів ЗОШ I-III ступенів № 6, м. Кам'янець-Подільський

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ Й ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА

У статті розкрито значення здоров'язбережувальних освітніх технологій навчання в роботі з дітьми з обмеженими можливостями та актуальність упровадження інклюзивної освіти в новій українській школі. Здоров'я - збережувальні освітні технології забезпечують школярам можливість збереження здоров'я у період навчання у школі, формують необхідні знання, уміння і навички здорового способу життя, вчать використовувати здобуті знання в повсякденному житті. Використання диференційованого навчання, комунікативних ігор, арт – методів, когнітивних вправ, кінезіологічних вправ, динамічних пауз, фізкультхвилинок, створення сприятливого

психологічного клімату на уроці сприяє підвищенню розумової працездатності дітей під час заняття, збереження їхнього розумового та психічного здоров'я. Впровадження здоров'язбережувальних технологій дають змогу зберегти рівень здоров'я у дітей з обмеженими можливостями і підвищити ефективність навчального процесу.

Ключові слова: інклюзія, здоров'язбережувальні технології

Тетяна Олинець, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії та методик початкової освіти, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ІНТЕРАКТИВНІ ВПРАВИ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

У статті представлено інтерактивну вправу як важливу складову структури сучасного уроку, з'ясовано послідовність та регламент проведення інтерактивної вправи, встановлено її вплив на комунікативну, пізнавальну і творчу діяльність школярів. Наведено приклади використання інтерактивних вправ на уроках англійської мови в початковій школі.

Ключові слова: інтерактивна вправа, інтерактивна технологія, урок, комунікація, навчальна діяльність, методика, тематичний матеріал.

Людмила Ілійчук, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки початкової освіти, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНОЇ ДОШКИ SMART BOARD В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Визначено можливості й особливості використання інтерактивної дошки у навчальному процесі загальноосвітньої школи I ступеня. Виявлено переваги та обґрунтовано науково-методичні аспекти організації навчальної діяльності молодших школярів з використанням технології SMART Board. Розроблено педагогічні умови і надано методичні рекомендації щодо застосування інтерактивної дошки на уроках в початковій школі.

Ключові слова: інтерактивна дошка, SMART Board, інноваційні технології, навчальний процес, молодші школярі, початкова школа.

Ірина Волощук, учитель початкових класів, старший учитель, Кам'янець-Подільський НВК №14

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ – КРОК ДО КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я ШКОЛЯРІВ

У статті визначенні сучасні технології формування здорового способу життя учнів початкових класів. Пропонуються здоров'язберігальні технології, які якнайкраще можна використовувати вчителю початкових класів на усіх, без виключення, уроках.

Ключові слова: здоров'я, здоров'язберігальні технології, школярі, енергізатори, навчально-виховний процес, урок.

Вікторія Федорчук, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та управління навчальним закладом, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ТЕХНОЛОГІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

У доповіді представлено основні технології, що пропонуються до використання в Новій Українській школі. Описано їх сутність та переваги, порівняно з традиційними методами навчання. Обґрунтовано необхідність та можливості використання основних технологій Нової української школи в процесі підготовки майбутніх вчителів початкової школи в умовах закладу вищої освіти.

Ключові слова: Нова українська школа, технології, професійна компетентність, студенти, методи навчання, підготовка.

Марія Саволайнен, учитель англійської мови, Кам'янець-Подільська ЗОШ І-ІІІ ступенів №8

ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН-СЕРВІСУ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ДИДАКТИЧНИХ ВПРАВ LEARNINGAPPS (ДЛЯ ІНТЕРАКТИВНОЇ ДОШКИ) НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В МОЛОДШІЙ ШКОЛІ

В умовах впровадження концепції Нової української школи та Держстандартів початкової освіти, професійний розвиток педагога набуває особливого значення. Використання інтерактивного устаткування є обов'язковим за концепцією НУШ, а навчання повинно тісно переплітатися з грою. Дана стаття присвячена освоєнню онлайн-сервісу LearningApps для інтерактивної дошки. Практичний аспект полягає у використанні вправ, які вже існують у каталозі сервісу, а також у створенні власних інтерактивів відповідно до мети уроку, теми, вікових особливостей учнів, тощо.

Ключові слова: інтерактивна дошка, онлайн-сервіс, інтерактивні вправи, інтерактив, англійська мова, НУШ.

Тетяна Куліш, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу історії педагогіки Інституту педагогіки НАПН України

ПРОЦЕСИ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ

Висвітлено нормативно-правове підґрунтя, шляхи і форми запровадження диференційованого підходу до педагогічного процесу в початковій школі періоду 1991-2012 рр. Виявлено закономірності і суперечності реалізації різних форм диференційованого підходу у початковій шкільній освіті незалежної України. Узагальнено та представлено основні складові авторських інноваційних технологій диференційованого навчання молодших школярів.

Ключові слова: диференціація, початкова школа, види диференціації навчання, технології диференційованого навчання, молодші школярі.

Тетяна Калинюк, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри німецької мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ «НАВЧАННЯ У СПІВРОБІТНИЦТВІ» НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Використання нових підходів та методів навчання є один з визначальних напрямів розв'язання проблем підвищення якості освіти. Доведено, що інтерактивні технології у процесі навчання учнів початкової школи мають великий освітній і розвивальний потенціал, забезпечують максимальну активність учасників освітнього процесу, оптимальний час навчання і його результативність. Проаналізовано сутність інноваційних освітніх технологій та зосереджено увагу на особливостях педагогічної технології «навчання у співробітництві» як складової особистісно-орієнтованого підходу, спрямованої на розвиток не лише творчого потенціалу учнів, але й на вміння мислити та швидко реагувати, покращуючи комунікативні навички. Розглянуто етапи та напрями співробітництва, здійснено огляд інструментів та підготовлено приклади їх застосування на всіх етапах навчального процесу.

Ключові слова: методи навчання, технології, інтерактивні технології навчання, освітній процес, особистісно зорієнтований підхід.

Тамара Магдюк, учитель-методист, Кам'янець-Подільський НВК №14

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Проаналізовано особливості використання інноваційних педагогічних технологій у сучасному навчально-виховному процесі початкової школи. Розкрито зміст, методику та особливості використання методу проектів. Визначено умови успішного впровадження проектної діяльності. Зроблено висновок, що застосування проектної технології у навчальному процесі буде сприяти подоланню окремих недоліків класно-урочної системи навчання, забезпеченню побудови навчально-виховного процесу на основі діяльнісного й особистісного підходів, формуванню позитивної мотивації учнів, активізації їхньої пізнавальної діяльності.

Ключові слова: технологія, педагогічна технологія, метод проектів, навчальний проект, класифікація проектів, структура проекту, етапи проектної діяльності.

Тетяна Котик, доктор педагогічних наук, професор, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

ЗАСТОСУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

Розкрито особливості формування дослідницьких умінь молодших школярів під час опрацювання ліричної поезії на уроках літературного читання.

Подано зразки завдань до літературних текстів для формування в молодших школярів дослідницьких умінь. Запропоновано методику опрацювання ліричної поезії в класі-комплекті, докладно описано умови її реалізації на засадах дослідницького підходу.

Ключові слова: дослідницька діяльність молодших школярів, методика опрацювання ліричної поезії, умови реалізації методики.

Любомира Глійчук, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки початкової освіти, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНОЇ ДОШКИ SMARTBOARD У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Визначено можливості і особливості використання інтерактивної дошки у навчальному процесі загальноосвітньої школи I ступеня. Виявлено переваги та обґрунтовано науково-методичні аспекти організації навчальної діяльності молодших школярів з використанням технології SMART Board. Розроблено педагогічні умови і надано методичні рекомендації щодо застосування інтерактивної дошки на уроках в початковій школі.

Ключові слова: інтерактивна дошка, SMART Board, інноваційні технології, навчальний процес, молодші школярі, початкова школа.

Ліліана Хімчук, кандидат психологічних наук, доцент кафедри фахових методик і технологій початкової освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

Використання інформаційних технологій дає можливість вчителю створити сприятливі умови для розвитку технічного мислення в учнів молодшого шкільного віку, добирати, створювати й вносити в процес навчання нову інформацію та робити урок трудового навчання більш цікавим.

Ключові слова: інформаційні технології, ІКТ, освітній інформаційний простір.

Оксана Куруц, магістр спеціальності Дошкільна освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ДИТИНИ ЗАСОБАМИ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті автор розглядає поняття «пізнавальна активність», «пізнавальний інтерес», які формуються на основі ігрових технологій у дошкільників. Звертає увагу на види ігор та визначає рівні сформованості пізнавальної активності дошкільників.

У поняття «пізнавальна активність» входить поняття «пізнавальний інтерес». Ігрові технології навчання – це активна пізнавальна діяльність, у процесі якої діти під керівництвом вихователя, що є учасниками ігрової діяльності, виявляючи ініціативу, самодіяльність, оволодівають уміннями, навичками,

виробляють активну поведінку, активну життєву позицію і творчий стиль діяльності. Ігрова технологія сприяє розвитку пізнавальної активності дошкільників та формування у них пізнавального інтересу.

Ключові слова: пізнавальна активність, пізнавальний інтерес, ігрові технології, рівні сформованості пізнавальної активності дошкільників.

Юлія Дачковська, вчитель англійської мови, вихователь, Кам'янець-Подільська спеціалізована школа-інтернат I-III ступенів «Славутичка» Хмельницької обласної ради

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті розглядається проблема використання навчально-виховних технологій, які сприяють розвитку творчого потенціалу вчителя. Особлива увага звертається на роль інноваційних технологій в галузі освіти і громадянського виховання.

Ключові слова: вчитель, навчання, інновація, інтерактивний метод, вихователь, вчитель початкової школи.

Сергій Гнатенко, магістр, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ВПЛИВ ЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НА ВИВЧЕННЯ НИМИ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Якісне викладання математики в школі надзвичайно важливе. Ознайомлення з цим предметом починається у першому класі з арифметики, яка у сучасному розумінні є областю знань про числа та операції у числових множинах. Саме на уроках математики у молодшого школяра формується ставлення до цього предмета не лише на період його вивчення, а й у подальшому житті. Негативне ставлення до математики та інших галузей знань, у яких безпосередньо використовується математичний апарат, може суттєво вплинути на вибір майбутньої професії.

Політика дитиноцентризму Нової української школи розуміється як максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів. У реалізації виховного процесу мають ураховуватися такі освітні орієнтири: навчання і виховання не зводяться до окремих предметів. Одним із головних завдань, що ставить перед собою Нова українська школа, є поширення педагогіки партнерства. Її головним завданням можна визначити подолання інертності мислення, перехід на новий у якісному аспекті рівень побудови взаємодії між учасниками освітнього процесу.

Ключові слова: Нова українська школа, арифметика, діяльність, початкова школа, логічне мислення, логічні зв'язки.

Натадія Сеник, магістр спеціальності Початкова освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Диференціація навчання в початковій школі є багатоаспектним, складним процесом, що спрямований на розкриття індивідуальності молодшого школяра, розвиток його потенціалу й ефективне використання для навчальної самореалізації. Доведено, що для більш ефективного підвищення рівня зв'язності мовлення молодших школярів, слід активно запроваджувати у практику навчання молодших школярів визначені принципи, шляхи та прийоми диференційованого підходу.

Ключові слова: тип темпераменту, мотивація, пам'ятка, «відкрите» навчання, усні та письмові завдання конструктивного характеру.

Віталіна Лабусь, магістр спеціальності Початкова освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ПРОГРАМ

На основі аналізу наукової психолого-педагогічної та спеціальної літератури, нормативних документів й узагальнення досвіду навчання та виховання визначено, що світовими основними тенденціями розвитку освітньої галузі є розширення меж використання нових інформаційних технологій в освітньому процесі, формування основ інформаційної культури при вивченні різних освітніх предметів, особливо початкової ланки освіти. Тому, з метою формуванню математичної компетентності молодших школярів з використанням мультимедійних програм визначено шляхи, методи і форми, необхідні у вирішенні окресленої проблеми.

Ключові слова: комп'ютерні навчальні програми, мультимедійні технології, методи індивідуального виховного впливу.

Іванна Пукас, асистент кафедри теорії та методик дошкільної освіти, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Визначено проблему підвищення якості освіти, модернізацію її змісту та форм організації навчально-виховного процесу; впровадження освітніх інновацій та інформаційних технологій. Здійснено аналіз актуальних ідей з проблеми застосування інноваційних освітніх технологій; теоретично обґрунтовано і доведено доцільність використання інноваційних технологій в початковій школі. Визначено компоненти готовності педагога до творчої діяльності, а також описано технології, за якими успішно працюють вчителі молодших класів. Закцентовано увагу на вимогах сучасного суспільства до професійно-творчих навичок учителів.

Ключові слова: навчально-виховний процес, інноваційні технології, інформаційні технології, інтерактивні технології, комп'ютерні технології, технології формування творчої особистості.

Світлана Івановська, учитель початкових класів вищої кваліфікаційної категорії, «Учитель-методист» Кам'янець-Подільської спеціалізованої загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №5 з поглибленим вивченням інформатики

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ЯК КЛЮЧОВА ІННОВАЦІЙНА ІДЕЯ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

У статті розглядається питання переорієнтації з предметного навчання на компетентнісний підхід в початковій освіті та формування ключових життєвих компетентностей молодших школярів. Метою статті є розглянути специфіку формування інформаційних компетентностей учнів початкових початкових класів.

Нова українська школа повинна формувати нову систему універсальних знань, умінь і навичок, а також досвід самостійної діяльності й особистої відповідальності учнів, тобто сучасні ключові компетенції. Освіта, отримана в початковій школі, має бути основою для формування ключових компетентностей.

Ключові слова: компетентнісний підхід, ключові компетентності, інформаційна компетентність, інтегроване навчання

Вероніка Чухась, магістр спеціальності Початкова освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ МОРФОЛОГІЇ

Висвітлено особливості використання технологій розвитку критичного мислення молодших школярів під час вивчення морфології на уроках української мови. Розкрито етапи процесу формування критичного мислення та змодельовано вправи з логічним навантаженням для засвоєння частин мови, зокрема іменника, дієслова та прикметника в початковій школі.

Ключові слова: критичне мислення, технології розвитку критичного мислення, вправи з логічним навантаженням, морфологія, частини мови, молодший школяр, урок української мови.

Марія Турчинська, магістр спеціальності Початкова освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ТЕХНОЛОГІЇ СИТУАТИВНОГО МОДЕЛЮВАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ТЕКСТОТВОРЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 3-4 КЛАСІВ

Досліджено проблему формування текстотворчої компетентності молодших школярів на уроках української мови, описано інтерактивні технології ситуативного моделювання як засіб розвитку текстотворчих умінь і навичок, розроблено вправи та завдання для навчання учнів 3-4 класів аналізувати й конструювати тексти різних типів і стилів.

Ключові слова: інтерактивні технології ситуативного моделювання, формування текстотворчої компетентності, текстотворчі вміння та навички, молодші школярі, урок української мови.

Тетяна Парасинчук, магістр спеціальності Початкова освіта (заочна форма навчання), Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ТЕХНОЛОГІЇ ЗБАГАЧЕННЯ СЛОВНИКОГО ЗАПАСУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ “ЗАЙМЕННИК”

Досліджено проблему формування лексичної компетентності учнів початкових класів на уроках української мови. Описано педагогічні технології збагачення словникового запасу молодших школярів у процесі засвоєння граматичних категорій займенника, змодельовано вправи та завдання на вивчення теми “Займенник” 4 класі.

Ключові слова: педагогічні технології, лексична компетентність, збагачення словникового запасу, займенник, урок української мови, початкові класи.

Наталія Гельмич, магістр спеціальності Початкова освіта (заочна форма навчання), Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ТЕХНОЛОГІЇ СИТУАТИВНОГО МОДЕЛЮВАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ

Досліджено питання розвитку зв'язного мовлення молодших школярів на уроках літературного читання; схарактеризовано технології ситуативного моделювання як засіб розвитку зв'язного мовлення учнів початкових класів у процесі літературного аналізу художнього твору; змодельовано комунікативні ситуації для учнів 2 класу.

Ключові слова: інтерактивні технології ситуативного моделювання, розвиток зв'язного мовлення, молодші школярі, урок літературного читання.

Анастасія Степанова, магістр спеціальності Початкова освіта (заочна форма навчання), Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Досліджено процес формування комунікативної культури учнів початкових класів засобами технологій розвитку критичного мислення на уроках української мови; розроблено систему вправ і завдань, спрямованих на розвиток комунікативної культури учнів 3-4 класів під час вивчення теми «Текст».

Ключові слова: технології розвитку критичного мислення, формування комунікативної культури, молодші школярі, урок української мови, початкова школа.

Інна Литвинюк, магістр спеціальності Початкова освіта (заочна форма навчання), Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Досліджено особливості процесу формування аудіативної компетентності учнів початкових класів засобами технологій розвитку творчих здібностей на уроках української мови; розроблено систему вправ і завдань, спрямованих на розвиток аудіативних умінь і навичок учнів 3-4 класів під час роботи з текстом.

Ключові слова: технології розвитку творчих здібностей, формування аудіативної компетентності, аудіативні вміння та навички, молодші школярі, урок української мови.

Анна Матчишин, магістр спеціальності Початкова освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ РОБОТИ НАД ТЕКСТОМ

Висвітлено особливості використання технологій розвитку критичного мислення молодших школярів під час вивчення розділу «Текст» на уроках української мови. Розкрито етапи процесу формування критичного мислення та змодельовано вправи й завдання для роботи над текстом у 3-4 класах, зокрема у процесі добору заголовків до тексту та складання плану.

Ключові слова: критичне мислення, технології розвитку критичного мислення, текст, заголовок, складання плану, молодший школяр, урок української мови.

Ірина Папірна, магістр спеціальності Початкова освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

Досліджено проблему впровадження інтерактивних технологій навчання на уроках української мови в початковій школі. Проаналізовано групи інтерактивних технологій залежно від мети уроку та форм організації навчальної діяльності, подано приклади інтерактивних вправ для розвитку комунікативних умінь молодших школярів.

Ключові слова: інтерактивні технології навчання, комунікативні вміння, урок української мови, учні початкових класів.

Оксана Колісник, магістр спеціальності Початкова освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ РОБОТИ НАД ТЕКСТОМ У 3-4 КЛАСАХ

Досліджено питання інформатизації початкової освіти; схарактеризовано сучасні інформаційно-комунікаційні технології як засіб формування текстотворчої компетентності учнів 3-4 класу на уроках української мови; змодельовано вправи й завдання з використанням мультимедійного обладнання.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, мультимедійне обладнання, робота над текстом, молодші школярі, урок української мови.

Юлія Квасніцька, магістр спеціальності Початкова освіта (заочна форма навчання), Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Досліджено проблему формування читацької компетентності та вдосконалення читацьких навичок молодших школярів шляхом використання інноваційних педагогічних технологій. Змодельовано інтерактивні й ігрові завдання для роботи з художнім текстом на уроках літературного читання.

Ключові слова: інноваційні педагогічні технології, формування читацької компетентності, читацькі навички, урок літературного читання, учні початкових класів.

Тетяна Паламарчук, магістр спеціальності Початкова освіта (заочна форма навчання), Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Досліджено особливості розвитку діалогічного мовлення учнів початкових класів засобами ігрових технологій на уроках української мови; розроблено систему ігрових вправ і завдань, спрямованих на розвиток діалогічного мовлення учнів 1-2 класів у процесі вивчення теми «Текст».

Ключові слова: ігрові технології, розвиток діалогічного мовлення, молодші школярі, урок української мови, початкова школа.

Катерина Мельничук, магістр спеціальності Початкова освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ОРФОГРАФІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

У статті з'ясовано важливість проблеми формування орфографічної компетентності молодших школярів. Інтерактивні технології є засобом формування орфографічної компетентності молодших школярів. Змодельовано систему вправ і завдань інтерактивного спрямування з метою формування орфографічної компетентності молодших школярів.

Ключові слова: інтерактивні технології, урок української мови, система вправ і завдань, орфографічна компетентність, початкові класи.

Крістіна Чайковська, магістр спеціальності Початкова освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ГРАМАТИЧНИХ КАТЕГОРІЙ ДІЄСЛОВА

У статті висвітлено питання значення комунікативних технологій на уроках української мови в початкових класах; окреслено дидактичні можливості комунікативних технологій; розроблено систему вправ і завдань комунікативного спрямування на уроках української мови з метою вивчення граматичних категорій дієслова.

Ключові слова: інтерактивні технології, урок української мови, система вправ і завдань, граматичні категорії, частини мови, початкові класи.

Алла Зібер, магістр спеціальності Початкова освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ТЕХНОЛОГІЇ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

У статті визначено мету і завдання диференційованого навчання, описано види диференціації. Виявлено особливості організації диференційованого підходу на різних етапах уроку. Охарактеризовано технологію та способи диференціації на уроках української мови в початковій школі.

Ключові слова: технології диференційованого навчання, урок української мови, система вправ і завдань, формування комунікативних компетентностей, початкова школа.

Анастасія Бордюжан, магістр спеціальності Початкова освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ГРАМАТИЧНИХ КАТЕГОРІЙ ІМЕННИКА

У статті висвітлено питання значення інформаційних технологій на уроках української мови в початкових класах; окреслено дидактичні можливості інформаційних технологій; розроблено систему вправ і завдань комунікативного спрямування на уроках української мови з метою вивчення граматичних категорій іменника.

Ключові слова: інформаційні технології, урок української мови, система вправ і завдань, граматичні категорії, частини мови, початкові класи.

Ольга Главацька, магістр спеціальності Початкова освіта педагогічного факультету, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ СТИЛІСТИЧНИХ УМІНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

У статті досліджено шляхи вдосконалення зв'язного мовлення молодших школярів засобами сучасних технологій навчання. Проаналізовано види робіт на уроках української мови із збагачення мовлення учнів початкових класів стилістичними засобами.

Ключові слова: українська мова, зв'язне мовлення, засоби усної народної творчості, український фольклор, народні свята і обряди, казки, загадки, прислів'я, лічилки, примовки, мирилки.

Ганна Ткачишина, магістр спеціальності Початкова освіта (заочна форма навчання), Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

У статті охарактеризовано поняття «інтерактивні технології» та окреслено актуальність їх застосування у діяльності вчителя початкової школи; розглянуто шляхи та способи формування громадянської компетентності учнів початкової школи, зокрема на уроках української мови.

Ключові слова: інтерактивні технології, громадянська компетентність, початкова школа, урок української мови.

СЕКЦІЯ 6

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ І МЕНЕДЖМЕНТУ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Вікторія Ковальчук, учитель початкових класів, Довжоцький НВК «ЗОШ І-ІІІ ст., колегіум» Кам'янець-Подільського району Хмельницької області

БАТЬКІВСЬКІ ЗБОРИ-ТРЕНІНГИ ЯК СКЛАДОВА РОБОТИ З БАТЬКАМИ У СУЧАСНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

У статті розкриваються особливості використання тренінгової технології у роботі з батьками як пріоритетного аспекту ефективної організації навчально-виховного процесу у новій українській школі.

Ключові слова: тренінг, тренінгові вправи, партнерство, взаємодія, батьки.

Ірина Вебер, вихователь, Кам'янець-Подільська спеціальна школа-інтернат І-ІІІ ступенів Хмельницької обласної ради

ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Закцентовано увагу на необхідності раціонального використання педагогами вікових досягнень молодших школярів під час спілкування з ними; формування прагнення засвоїти прийоми спільної праці в колективі, сумлінно виконувати трудові доручення, допомагати в разі потреби товаришам. Схарактеризовано систему вправ і завдань для морального виховання учнів.

Ключові слова: психофізіологічні особливості, тимчасові нервові зв'язки, оцінка своїх дій та дій товаришів, трудові вміння і навички, динамічні стереотипи.

Тетяна Сінгілевич, заступник директора з навчальної роботи, вчитель-методист, “Відмінник освіти України”, Кам'янець Подільська спеціальна школа-інтернат I-III ст.Хмельницької обласної ради

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ ЯК ОДИН ІЗ ТЕХНОЛОГІЧНИХ КОМПОНЕНТІВ МОДЕЛІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА

Закцентовано увагу на системі науково-методичної роботи як впливовому управлінському факторі, специфічному різновиді освітньо-управлінської діяльності, що виходить далеко за межі суто організаційної методичної роботи і сягає творчого, науково-методичного та дослідницького рівнів, на активізації творчих здібностей педагогів, використанні сучасних інноваційних технологій як можливостей для суттєвого покращення професійної компетентності педагогів, якість навчально-виховного процесу слабозорих учнів.

Ключові слова: модель професійної компетентності педагога, оновлення освіти, навчально-виховна та реабілітаційна робота, пізнавально-творчі здібності учнів, сучасні досягнення психолого-педагогічної науки.

Дмитро Бачинський, аспірант кафедри педагогіки та управління навчальним закладом 1-го року навчання, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПІДГОТОВКОЮ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ЗАСТОСУВАННЯ МЕДІАТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті охарактеризовано поняття «медіатехнології» та окреслено актуальність їх застосування у діяльності педагога. Здійснено аналіз управління підготовкою майбутнього вчителя музичного мистецтва до застосування медіатехнологій в умовах інформаційного суспільства. Розглянуто та описано основні напрями їх підготовки до застосування медіатехнологій. Визначено складники реалізації ефективного управління підготовкою майбутнього викладача до застосування медіатехнологій у фаховій діяльності.

Ключові слова: ефективна підготовка, фахова діяльність, медіатехнології, шляхи, складники.

Світлана Владишевська, вчитель-методист, учитель початкових класів, НВК № 14

СПІВПРАЦЯ КЛАСУ, РОДИНИ, ГРОМАДСЬКОСТІ З МЕТОЮ ФОРМУВАННЯ ДУХОВНИХ ТА КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

У статті розглядається співпраця класу, родини та громадськості; запропоновані головні принципи спільної роботи школи і родини; висвітлені напрямки цілеспрямованої та систематичної роботи класного керівника з батьками. Також проаналізовано залучення батьків до проведення уроків, так звані батьківські уроки.

Ключові слова: співпраця, родина, батьки, класний керівник, учні, творчість, виховання.

Інна Дякова, вчитель початкових класів, спеціаліст вищої категорії, "Старший вчитель", Кам'янець-Подільська спеціалізована школа-інтернат I-III ступенів "Славутичка"

УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

У статті розглянуто особливості структури процесу управління розвитком професійної компетентності вчителів початкових класів та його послідовні етапи. Подано алгоритм управлінських дій щодо розвитку професійної компетентності, який розроблено відповідно до основних управлінських функцій менеджера, а також визначено проблеми управління даним процесом. Зазначено основні методи педагогічного стимулювання вчителів початкових класів стосовно розвитку професійної компетентності.

Ключові слова: структура процесу управління, професійна компетентність, учитель початкових класів, алгоритм управління, стимулювання професійної діяльності.

СЕКЦІЯ 7

СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ.

Інна Дякіна, вчитель англійської мови, перша категорія, Кам'янець-Подільська ЗОШ I-III ступенів № 6

ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ПІДХІД ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ САМОСТІЙНОСТІ, ІНІЦІАТИВНОСТІ НАВЧАННЯ УЧНІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Нестандартні форми та прийоми роботи з дітьми початкової школи є найбільш дієвими, так як при їх застосуванні учні охоче і активно працюють, легко, осмислено і ґрунтовно засвоюють матеріал і, головне, вміють практично його використовувати. При цьому вони досконало вивчають підручник, вміють аналізувати зміст вправ і текстів, комбінувати матеріал, знаходити опори для говоріння та використовувати їх у своїй творчій діяльності. Мета диференційованої роботи полягає в тому, щоб розвинути пізнавальні та творчі здібності учнів з різним рівнем підготовки, досягнути таких результатів володіння іноземною мовою, які спонукали б їх до самостійної дослідницької діяльності. Індивідуальна та диференційована

робота в групах є частиною навчальної роботи в цілому. Вона викликає найбільший інтерес до вивчення іноземної мови, до того ж кожен учень у цьому процесі приймає участь максимально. Робота невеликими групами активізує діяльність усіх учнів. Змагання між групами підвищує інтерес до результатів роботи інших.

Ключові слова: диференціація, самостійність та ініціативність.

Ірина Масловська, вихователь ХДНЗ № 5, м. Хмельницький
**НАСТУПНІСТЬ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
 У ЧАС ЗМІН**

Зміни навколо продиктували термінову вимогу до змін в освіті. Результатом яких є зміна педагогіки знань на педагогіку концепцій. Тобто головне для дитини в майбутньому – не багаж знань, а вміння ними скористатись, застосовувати їх на користь собі, громаді, країні. Ці зміни стосуються усіх рівнів освіти. А тим більше має бути взаємозв'язок між нульовим на першому рівні освіти. Кожен рівень освіти потрібно розглядати як самодостатній. Він не повинен бути тільки підготовчим до наступного. Дитина живе у кожному з цих етапів, а не готується до наступного етапу. Тому від того наскільки якісного та цікаво вона проживе ці роки, буде залежати становлення особистості дитини.

Ключові слова: наступність, концепція навчання, результат навчально-виховного процесу.

Аріадна Мей, магістр спеціальності Дошкільна освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
**КРАЄЗНАВЧИЙ АСПЕКТ У ГРОМАДЯНСЬКОМУ ВИХОВАННІ
 ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ТА МОЛОДШОГО
 ШКІЛЬНОГО ВІКУ**

Проаналізовано роль краєзнавства у громадянському вихованні дитини та особливості сприйняття краєзнавчого матеріалу дітьми старшого дошкільного та молодшого шкільного віку. Розкрито основні методи викладання краєзнавства для дітей означеного віку. Зроблено висновок, що розповідь є основним методом формування у дитини основних уявлень з краєзнавства. Запропоновано ігрові методи для ефективного засвоєння і закріплення інформації про рідний край.

Ключові слова: старші дошкільники, молодші школярі, громадянське виховання, краєзнавство, ігрові методи, розповідь.

Любов Тимчишин, магістр спеціальності Дошкільна освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
**ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО
 ВІКУ ДО ШКІЛЬНОГО НАВЧАННЯ**

Проаналізовано проблему підготовки дітей старшого дошкільного віку до навчання в школі. Охарактеризовано аспекти готовності дітей до шкільного навчання з позицій компетентнісного підходу. Досліджено умови, завдання

та особливості організації процесу підготовки до школи в закладах дошкільної освіти. Запропоновано практичні шляхи вирішення проблеми підготовки дітей до школи.

Ключові слова: діти старшого дошкільного віку, готовність до шкільного навчання, компетентнісний підхід, заклади дошкільної освіти.

Оксана Вашак, доцент кафедри дошкільної освіти, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті розкривається значення національного виховання дошкільників у руслі державних освітніх реформ. Окреслено проблематику патріотичного виховання підростаючого покоління в сучасних умовах.

Ключові слова: національне виховання дошкільників, патріотичне виховання, формування національної свідомості.

Сергій Бабюк, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ГЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Розкрито сутність гендерного підходу у фізичному вихованні дітей молодшого шкільного віку, проаналізовано особливості фізичного розвитку дівчат та хлопчиків молодшого шкільного віку. Запропоновано дослідно-практичну роботу з використанням гендерного підходу у фізичному розвитку молодших школярів та представлено аналіз отриманих результатів.

Ключові слова: фізичне виховання, фізичний розвиток, гендерний підхід, молодші школярі, урок фізичного виховання.

Тетяна Бабюк, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії та методик дошкільної освіти, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ПІЗНАВАЛЬНА ГРА ЯК ЗАСІБ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ПРИРОДОЗНАВСТВА СТАРШИМИ ДОШКІЛЬНИКАМИ ТА МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ

Визначено сутність та подано класифікацію пізнавальних ігор природничого змісту для дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку. Проаналізовано кращий педагогічний досвід використання пізнавальних ігор під час формування природознавчої компетентності старших дошкільників та молодших школярів з урахуванням принципу наступності. Схарактеризовано використання ігрових технологій у позанавчальній роботі з природознавства.

Ключові слова: природознавство, пізнавальні ігри, ігрові технології, природознавча компетентність, старші дошкільники, молодші школярі, наступність.

Ірина Іванова, директор Кам'янець-Подільської школи раннього розвитку «Гармонія»

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДІТЕЙ ДО НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ В УМОВАХ ПРИВАТНОГО ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Закцентовано увагу на формуванні в дітей дошкільного віку готовності до навчання в початковій школі. Подано характеристику компонентів готовності до шкільного навчання. Проаналізовано шляхи формування у дошкільників компонентів готовності до навчання в школі в умовах приватного закладу дошкільної освіти.

Ключові слова: дошкільники, готовність до шкільного навчання, приватний заклад дошкільної освіти.

Олена Олійник, асистент кафедри теорії та методик дошкільної освіти, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ДЕФІНІЦІЯ І СУТНІСНЕ НАПОВНЕННЯ ПОНЯТТЯ «КОМПЕТЕНТНІСТЬ» У КОНТЕКСТІ НАСТУПНОСТІ ОСВІТНЬОЇ ВЕРТИКАЛІ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ЛАНОК

У статті здійснено теоретичний аналіз педагогічної сутності дефініції «компетентність» як динамічної комбінації знань, способів мислення, навичок, умінь, інших особистих якостей, що визначають здатність особи успішно реалізовувати навчальну діяльність через діяльнісний підхід.

Доведено, що ключові компетентності пов'язують воедино особистісне і соціальне в освіті, відображають комплексне оволодіння сукупністю способів діяльностей, що створює передумови для розроблення індикаторів їх вимірювання; які виявляються в конкретній справі чи ситуації.

Схарактеризовано наступність як важливий дидактичний принцип, який реалізують при переході від одного заняття/уроку до наступного, від одного року навчання до наступного.

Ключові слова: компетентність, наступність, діяльнісний підхід, індикатор вимірювання, навчальна діяльність.

Наталія Каньоса, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методик дошкільної освіти, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

НАСТУПНІСТЬ ЯК АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Питання здійснення наступності між дошкільною та початковою ланками загальної освіти набули в педагогічній науці й практиці особливої актуальності. Наступність розглядається як один із принципів неперервної освіти. Необхідно переосмислення цілей і змісту наступності між дошкільною та початковою ланками загальної освіти, їх переорієнтація на вирішення завдань особистісно-орієнтованого навчання й виховання. Важливою ознакою сучасних змін у системі національної освіти, що вимагають відповідних управлінських, науково-методичних і організаційних рішень, є її реформування на засадах наступності та неперервності.

Ключові слова: наступність, принцип неперервної освіти, заклад дошкільної освіти, дошкільники, заклад загальної середньої освіти, молодші школярі, дошкільна освіта, початкова освіта, нова українська школа.

Дар'я Павлішена, магістр спеціальності Дошкільна освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ПЕРШОКЛАСНИКА

У статті розглянуто актуальні проблеми підготовки дітей до систематичного навчання в школі. Початок навчання з шести років передбачає насамперед удосконалення системи дитячих дошкільних установ, оптимізації їх навчально-виховного процесу, органічною частиною якого є створення передумов до систематичної навчальної діяльності, що ґрунтується на ідеї всебічного і гармонійного розвитку дитини, її неповторної особистості. Готовність до систематичного навчання є підґрунтям, від якого залежить успішне навчання дитини в школі, її здатність до довільної діяльності, самодостатність, а відтак і самопочуття, що значною мірою визначає психічне та соматичне здоров'я учня.

Ключові слова: ігрова діяльність, підготовка до школи, особистість, навчальна діяльність, розвиток дитини.

Юлія Попіль, магістр спеціальності Дошкільна освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСТУПНОСТІ У НАВЧАННІ ДОШКІЛЬНИКІВ ТА МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

У статті розглянуто змістовну сутність реалізації проблеми наступності закладу дошкільної освіти, школи та сім'ї в період підготовки дитини до навчання у школі. Одним із найважливіших завдань, які визначено Державним стандартом, є забезпечення освітнього простору, що відкриває можливість для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, досягнення цілісності й наступності у навчанні та вихованні двох освітніх ланок – дошкільної та початкової. Наступність навчання у педагогіці розглядається як один із принципів дидактики, вона є важливішим інструментом здійснення безперервності освіти, що виражено у зв'язку та погодженості між всіма її компонентами, які забезпечують ефективний розвиток дитини, її успішне навчання та виховання.

Ключові слова: наступність, адаптація до школи, заклад дошкільної освіти, школа, педагогічна культура батьків, форми роботи.

Ольга Кастеріна, магістр спеціальності Дошкільна освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ВПЛИВ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ВИХОВАННЯ САМОСТІЙНОСТІ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ТА МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Статтю присвячено вивченню актуальної проблеми педагогіки – вихованню самостійності як особистісної якості дитини. На основі аналізу психолого-

педагогічної літератури підкреслено значення ігрової діяльності як провідного засобу виховання самостійності. Одним із засобів виховання самостійності виступає гра, в якій створюються умови для самостійної діяльності дітей, прояву ними цілеспрямованості, ініціативності, незалежності, творчості, пізнавального інтересу та інших критеріїв самостійності. Відмічається важливість позиції педагога в грі та особливості організації ігрового простору.

Ключові слова: самостійність як особистісна якість, старший дошкільний вік, молодший шкільний вік, ігрова діяльність, ігровий простір.

Анастасія Бачинська, магістр спеціальності Дошкільна освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПЕРШОКЛАСНИКІВ ЗАСОБАМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті розкривається роль закладів освіти як середовища формування життєвої компетентності майбутніх школярів. Формування життєвої компетентності у закладах дошкільної освіти визначено як складний, цілеспрямований та систематичний процес, у результаті якого майбутній школяр здобуває якості, необхідні йому для життєдіяльності в суспільстві, оволодіває соціальною діяльністю, комунікативними вміннями. Розглянуто сутність проектної технології, поетапність планування змісту та ходу навчального проекту. Проаналізовано особливості використання вказаної технології.

Ключові слова: компетентність, життєва компетентність, початкова школа, знання, уміння, життєві навички, етапи формування життєвої компетентності, інноваційні технології, проектна технологія.

Людмила Бута, магістр спеціальності Дошкільна освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

НАПРЯМКИ НАСТУПНОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Навчання в школі вимагає пошуку нових підходів до вирішення проблеми наступності, що допомагає успішному розв'язанню завдань безперервної освіти в Україні на перших її етапах: у закладі дошкільної освіти та закладі загальної середньої освіти. Ці проблеми зорієнтовані передусім на інтеграцію двох ланок освіти, на усунення суперечок між запитами школи і програмними можливостями ЗДО, амбіційними завищеними вимогами окремих батьків щодо підготовки їх дітей; між невідповідністю дітей, які не охоплені суспільним дошкільним вихованням, і необхідністю враховувати специфіку дошкільної та початкової освіти.

Ключові слова: наступність, перспективність, інтеграція двох ланок освіти, плановість і систематичність.

Наталія Чоренька, магістр спеціальності Дошкільна освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ ЗАСОБАМИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Статтю присвячено проблемі розвитку творчих здібностей дітей. Творчість – важлива складова системи виховання, в ній узагальнено весь життєвий досвід дитини – чуттєвий, ціннісний, моральний, естетичний, пізнавальний, трудовий. Вона лежить в основі успішного засвоєння нових знань, умінь та навичок, саме тому так важливо сформуванню у дітей основи творчості.

Кожна дитина народжується з природними творчими задатками, але творчими людьми виростають лише ті, умови виховання яких дозволили розвинути ці здібності вчасно. Образотворча діяльність має важливе значення для всебічного розвитку особистості.

Ключові слова: творчість, творчі здібності, образотворче мистецтво, розвиток особистості.

Марина Кросондович, магістр спеціальності Дошкільна освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСТУПНОСТІ В НАВЧАННІ ДІТЕЙ У ПРОЦЕСІ АДАПТАЦІЇ ДО ШКОЛИ

Характерною ознакою сучасних змін у системі української освіти є її реформування на засадах неперервності. Основними напрямками цього процесу є реалізація його в контексті особистісно орієнтованої освітньої парадигми, спрямованість на виконання державних освітніх стандартів і забезпечення наступності між окремими ланками освіти.

Сучасний стан проблеми наступності характеризується різнобічністю охоплення багатьох питань та неоднозначністю їх трактування і має комплексний характер. Це пояснюється тим, що дана проблема знаходиться на перетині актуальних напрямів педагогіки, психології, філософії, соціології і фізіології.

Ключові слова: наступність, адаптація, старший дошкільний вік, молодший шкільний вік, заклад дошкільної освіти, заклад загальної середньої освіти.

Тетяна Гуцалюк, магістр спеціальності Дошкільна освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ У ПРОЦЕСІ СПІЛКУВАННЯ З ДОРΟΣЛИМИ

У статті розкрито теоретичні та практичні аспекти процесу формування соціальної компетентності дітей старшого дошкільного віку шляхом взаємодії ЗДО та сім'ї.

Саме у перші роки життя закладаються основи гуманізму, розвиваються моральні уявлення, почуття, звички, які визначають подальший розвиток особистості. Перебування дитини в людському оточенні сприяє становленню її соціального досвіду, соціальної компетентності, досвідченості, обізнаності.

У дошкільника формуються певна соціальна поведінка. Розвиваються соціальні потреби, здібності, мотиви поведінки та діяльності. В процесі соціального розвитку відбувається формування соціальної компетентності.

Ключові слова: соціальна компетентність, соціалізація, соціальний досвід, дошкільна освіта, дошкільник, ЗДО, спілкування.

Сніжана Васільєва, магістр спеціальності Дошкільна освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ: НАПРЯМИ СПІВПРАЦІ ПЕДАГОГА З БАТЬКАМИ

У статті окреслено проблеми соціального розвитку старшого дошкільника та молодшого школяра. Визначено сутність поняття «соціальна компетентність», її структуру. Виокремлено вікові аспекти формування особистості дітей. Досліджено особливості співпраці педагога з батьками. Проаналізовано основні принципи і напрями такої взаємодії на партнерських засадах. Розглянуто сутність проектної технології, поетапність планування змісту та ходу навчального проекту. Проаналізовано особливості використання вказаної технології.

Ключові слова: соціальна компетентність, соціалізація, співпраця, виховне середовище, партнерство, взаєморозуміння, проектна технологія.

Тетяна Бучинська, магістр спеціальності Дошкільна освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ЕФЕКТИВНІСТЬ ФОРМУВАННЯ МИСТЕЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕРШОКЛАСНИКІВ ЗАСОБАМИ ТВОРІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Акцентується увага на творах образотворчого мистецтва як одному із засобів підготовки старших дошкільників до навчання в початкових класах. Автором доведено, що важливо використовувати твори образотворчого мистецтва під час різних форм організації життєдіяльності дітей у закладах дошкільної освіти, оскільки формуватиме у них мистецьку компетентність. Запропоновано різні методи та прийоми роботи на матеріалі образотворчого мистецтва та доведена їхня ефективність. Викладено основні методичні рекомендації до організації та проведення спільних форм роботи з дітьми старшого дошкільного віку та молодшими школярами з використанням творів образотворчого мистецтва.

Ключові слова: образотворче мистецтво, мистецька компетентність, твір образотворчого мистецтва, експонат, репродукція, копія.

Алла Сьомко, магістр спеціальності Дошкільна освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

СИСТЕМА ВИКОРИСТАННЯ ПАЛЬЧИКОВИХ ІГОР У РОБОТІ З ДІТЬМИ

З'ясовано, що пальчикові ігри широко використовуються у практиці закладів дошкільної та початкової освіти. Доведено, що пальчикова гімнастика та ігри

сприяють розвитку дрібної моторики рук дітей, готують їхні руки до складних маніпуляцій з пластичним і природнім матеріалом, папером, картоном тощо. Запропоновано систему використання пальчикових ігор з дітьми старшого дошкільного та молодшого шкільного віку. Викладено методичні рекомендації до організації та проведення пальчикових ігор з дітьми старшого дошкільного віку та молодшими школярами.

Ключові слова: пальчикова гра, пальчикова гімнастика, моторика, маніпуляція, невербальний.

Іванна Нестерук, магістр спеціальності Дошкільна освіта, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ДИЗАЙНЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ТА МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ

Проаналізовано стан дизайнерської діяльності дітей у сучасних закладах дошкільної та початкової освіти. Визначено перспективи подальшої роботи з дітьми на матеріалі декоративного мистецтва з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку. Запропоновано систему дизайнерської роботи дітей на заняттях з образотворчої діяльності у закладах дошкільної освіти та на уроках трудового навчання у школі. Доведено її ефективність та виявлено подальші напрями для дослідження дизайнерської діяльності дітей за гендером, у сільській місцевості та у спеціалізованих закладах дошкільної та початкової освіти.

Ключові слова: дизайн, дизайнерський, діяльність, декор, декоративний, декоративне мистецтво.

Людмила Сидорук, аспірант кафедри педагогіки та управління навчальним закладом 1-го року навчання, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ В УМОВАХ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

У статті обґрунтовано необхідність прикладної спрямованості курсу вищої математики для студентів економічного профілю. Розкрито особливості формування математичної компетентності в умовах неперервної освіти. Визначено методико-технологічні особливості вивчення економічного змісту похідної за різних форм організації навчання в закладах вищої освіти.

Ключові слова: прикладної спрямованість, неперервна освіта, задачі, економічний зміст похідної, форми організації навчання.

Петро Ситник, аспірант кафедри педагогіки та управління навчальним закладом 1-го року навчання, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ В УМОВАХ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

У статті розкрито сутність педагогічної компетентності здобувачів вищої освіти – майбутніх юристів, обґрунтовано критерії її формування. Здійснено

пошук шляхів вирішення завдань, які повстають у процесі використання інформаційних технологій як необхідного на сьогодні засобу навчання, порушено проблему неперервної педагогічної підготовки майбутніх юристів в умовах інформатизації освіти.

Ключові слова: критерії, неперервна педагогічна підготовка, інформаційні технології, інформатизація освіти.

Олена Олійник, асистент кафедри теорії та методик початкової освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огаєнка

**ПЕДАГОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОГО
ДОСВІДУ ТА ЕМОЦІЙНО ЦІННІСНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
ДИТИНИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В КОНТЕКСТІ
МИСТЕЦЬКОГО ВПЛИВУ**

У статті схарактеризовано специфіку педагогічних механізмів формування емоційно ціннісних компетентностей дитини старшого дошкільного віку. На основі здійсненого теоретичного аналізу розкрито сутність сучасних підходів щодо формування емоційного досвіду, доведено складові емоційно ціннісних компетентностей дитини. З'ясовано вплив мистецтва на розвиток емоційного досвіду дитини засобами специфічно дитячих видів діяльності.

Ключові слова: емоційний розвиток, емоційний досвід, емоційна культура, ціннісна потреба, емоційно ціннісні компетентності, мистецькі ігри, театральні-ігрова діяльність.

